

TRACK MAP CLEAN

**DIGITALIZÁCIA PRE
OCHRANU ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA
TRÉNINGOVÝ
PROGRAM**

WWW.TRACK-MAP-CLEAN.EU

Tento tréningový program je vypracovaný v rámci programu Erasmus+ s číslom dohody: 2022-1-SK02-KA220-YOU-000086094 "Track - Map - Clean"

Predstavenie

KONZORCIA

TRACK MAP CLEAN

ADEL Slovakia

Slovensko

Synergia Braga

Portugalsko

L'Orma

Taliansko

Scout Society

Rumunsko

Gdoce

Španielsko

TRÉNINGOVÝ PROGRAM JE JEDNÝM Z VÝSLEDKOV PROJEKTU "TRACK-MAP-CLEAN" FINANCOVANÉHO Z PROGRAMU ERASMUS+ KA220-YOU - PARTNERSTVÁ PRE SPOLUPRÁCU V OBLASTI MLÁDEŽE.

PODPORA EURÓPSKEJ KOMISIE PRI VYDANÍ TEJTO PUBLIKÁCIE NEZNAMENÁ PODPORU JEJ OBSAHU, KTORÝ VYJADRUJE LEN NÁZORY AUTOROV, A KOMISIA NENESIE ZODPOVEDNOSŤ ZA AKÉKOL'VEK POUŽITIE INFORMÁCIÍ V NEJ OBSIAHNUTÝCH.

V PRÍPADE AKÝCHKOL'VEK PRIPOMIENOK K TOMUTO VZDELÁVACIEMU PROGRAMU SA, PROSÍM, OBRÁŤTE NA: EVENTS@ADELSLOVAKIA.ORG

TRACK MAP CLEAN

Obsah

ÚVOD	6
Teoretický úvod	10
Praktická časť	12
2. PODPORA SPRAVODLIVOSTI	16
Teoretický úvod	16
Praktická časť	17
3. PROPAGOVANIE PRÍRODY	21
Teoretický úvod	21
Praktická časť	23
4. SYSTÉMOVÉ MYSLENIE	27
Teoretický úvod	27
Praktická časť	29
5. KRITICKÉ MYSLENIE	33
Teoretický úvod	33
Praktická časť	35
6. FORMULOVANIA PROBLÉMU	40
Teoretický úvod	40
Praktická časť	42
7. GRAMOTNOSŤ PRE BUDÚCNOSŤ	48
Teoretický úvod	48
Praktická časť	51
8. PRISPSÔBIVOSŤ	55
Teoretický úvod	55
Praktická časť	57
9. BÁDATELSKÉ MYSLENIE	66
Teoretický úvod	66
Praktická časť	68
10. POLITICKÁ AKČNOSŤ	72
Teoretický úvod	72
Praktická časť	74
11. KOLEKTÍVNE KONANIE	78
Teoretický úvod	78
Praktická časť	80
12. INDIVIDUÁLNA INICIATÍVA	84

TRACK MAP CLEAN

Teoretický úvod	84
Praktická část	86

TRACK MAP CLEAN

Erasmus+

<https://track-map-clean.eu/>

ÚVOD

Tréningový plán je vytvorený na základe GreenComp a navrhovaných oblastí kompetencií. GreenComp načrtáva súbor kompetencií v oblasti udržateľnosti, ktoré sú určené na integráciu do vzdelávacích programov. Tieto kompetencie poskytujú študujúcim solídny základ vedomostí, zručností a postojov, ktoré sú kľúčové pre uvážlivý, zodpovedný a empatický prístup k mysleniu, plánovaniu a konaniu, čo prispieva k ekologickejšej budúcnosti našej planéty a k ochrane verejného zdravia. Celý súbor 12 kompetencií rámca (ocenenie udržateľnosti, podpora spravodlivosti, propagovanie prírody, systémové myslenie, kritické myslenie, formulovanie problémov, gramotnosť pre budúce generácie, prispôsobivosť, bádateľské myslenie, politická akčnosť, kolektívne konanie, individuálna iniciatíva) je relevantný pre vzdelávanie všetkých vekových kategórií a edukačných skupín, v rôznych vzdelávacích prostrediach - formálnych, neformálnych a informálnych. Komisia odporúča pedagógom, aby tento rámec kompetencií používali ako referenciu pri realizácii vzdelávacích iniciatív súvisiacich s udržateľnosťou. GreenComp poskytuje spoločný základ pre učiacich sa a usmernenie pre pedagógov, čím sa presadzuje konsenzuálna definícia toho, čo udržateľnosť ako kompetencia zahŕňa. Tréningový program bol realizovaný počas vzdelávacích, vyučovacích a školiacich aktivít (LTTA) pre pracovníkov s mládežou v Portugalsku. Z každej partnerskej organizácie sa tréningu zúčastnili 3 pracovníci s mládežou a boli vyškolení v oblasti používania digitálnych nástrojov na zvyšovanie povedomia o likvidácii odpadu.

Túto príručku môžu použiť všetky spoločnosti, mimovládne organizácie, pracovníci s mládežou alebo ktokoľvek, kto sa potrebuje inšpirovať alebo objaviť nové ekologické aktivity. Tréningový plán je postavený na GreenComp, európskom rámci kompetencií v oblasti udržateľnosti, a účastníci školenia získajú ekologické kompetencie. Čo to vlastne znamená? Zelené kompetencie zahŕňajú vedomosti, schopnosti, hodnoty a postoje potrebné na to, aby sme mohli prosperovať, napredovať a udržiavať spoločnosť, ktorá je udržateľná a zároveň efektívne využíva zdroje.

GreenComp zahŕňa celkovo 12 kompetencií rozdelených do týchto štyroch oblastí:

- Stelesnenie hodnôt udržateľnosti
 - ocenenie udržateľnosti
 - podpora spravodlivosti
 - propagovanie prírody
- Prijatie zložitosti v oblasti udržateľnosti
 - systémové myslenie
 - kritické myslenie
 - formulovanie problému
- Predstavy o udržateľnej budúcnosti
 - gramotnosť pre budúce generácie
 - prispôsobivosť
 - bádateľské myslenie
- Konanie v prospech udržateľnosti
 - politická akčnosť
 - kolektívne konanie
 - individuálna iniciatíva

Tréningový plán je navrhnutý tak, aby poskytoval jedno školenie pre každú z 12 kompetencií. V pláne školenia nájdete teoretické predstavenie každej kompetencie, po ktorom nasleduje opis školenia.

Konzorcium partnerov vám želá veľa zábavy pri realizácii aktivít a dúfame, že tento tréningový plán bude pre vás prínosom a splní svoj účel. Veríme, že tieto aktivity ovplyvnia mnohých mladých ľudí a tí pochopia, že budúcnosť tejto planéty je aj v ich rukách.

TRACK MAP CLEAN

**“Budte súčasťou riešenia.
Nie súčasťou znečistenia.”
– Unknown –**

TRACK MAP CLEAN

1.

OCENENIE UDRŽATEĽNOSTI

OCENENIE UDRŽATELNOSTI

Udržateľnosť je schopnosť žiť s minimálnym dopadom na prírodu. Brundtlandova komisia OSN v roku 1987 definovala udržateľnosť ako "uspokojovanie potrieb súčasnosti bez toho, aby bola ohrozená schopnosť budúcich generácií uspokojovať svoje vlastné potreby". Pojem "udržateľná tvorba hodnôt" nie je nový. Vedci a odborníci z praxe v oblasti udržateľnosti ho používajú už dlho. Myšlienka udržateľnej tvorby hodnôt je procesom integrácie troch aspektov - environmentálneho, sociálneho a ekonomického - do podnikateľského myslenia. Táto kapitola sa zameriava na tému udržateľnosti prostredníctvom prístupov k jej hodnotám a komplexnosti. Kapitola obsahuje aj cvičenia na to, ako konať v prospech udržateľnosti a ako sa zamyslieť nad spôsobom myslenia, plánovania a konania.

Teoretický úvod

Existujú rôzne významy pojmu "udržateľnosť", ako aj oblastí, v ktorých sa uplatňuje. Dnes hovoríme o environmentálnej udržateľnosti. Jej cieľom je pestovať ustálené myslenie s pochopením, že ľudia sú súčasťou prírody a závisia od nej.

Po prvé, udržateľnosť je o integrácii. Je to proces modelovania environmentálneho, sociálneho a ekonomického vplyvu na rôzne oblasti života: od obchodných a podnikových iniciatív až po politiku alebo sociálne správanie ľudí a ich vplyv na prírodu. Preto jej hodnota patrí do ekonomického, environmentálneho a sociálneho rozmeru udržateľnosti a je vždy súčasťou finančnej analýzy a politického rozhodovania.

Podľa GreenComp je cieľom hodnotenia udržateľnosti podporiť úvahy o hodnotách a perspektívach v súvislosti s otázkami udržateľnosti. Hodnotenie udržateľnosti by sa dalo definovať ako metakompetencia, pretože jeho primárnym cieľom nie je učiť konkrétne hodnoty, ale umožniť žiakom uvedomiť si, že hodnoty sú konštrukty a ľudia si môžu vybrať, ktorým hodnotám dajú vo svojom živote prednosť.

Hodnotenie udržateľnosti umožňuje žiakom zamyslieť sa nad svojím myslením, plánmi a činmi. Pomáha im klásť si otázky, či nespôsobujú škodu a či sú v súlade s hodnotami

udržateľnosti, a tým prispievajú k udržateľnosti. Ponúka učiacim sa príležitosť diskutovať a uvažovať o hodnotách, ich rozmanitosti a kultúrnej závislosti.

Učenie o environmentálnej udržateľnosti podnecuje ľudí, aby prestali hľadať istoty a radšej sa zamysleli nad možnosťami spoločnosti. Je nevyhnutné, aby žiaci chápali budúcnosť ako niečo otvorené, čo možno spoločne formovať. To si vyžaduje schopnosť analyzovať chyby z minulosti, pozorovať súčasné činnosti a pochopiť alebo predvídať budúce trajektórie environmentálneho správania.

Osobné hodnoty a správanie sú veľmi úzko spojené s udržateľnými ukazovateľmi. Takto to funguje:

- princípy človeka závisia od sociálno-ekonomických modelov v krajine, a preto súvisia so životným prostredím.
- osobné hodnoty a zásady ovplyvňujú konanie, ktoré môže spôsobiť škodu alebo práve naopak nepoškodiť, obnoviť alebo zregenerovať životné prostredie.
- rôzne kultúry a generácie môžu udržateľnosti pripisovať väčší alebo menší význam v závislosti od ich hodnotového systému.

Ako vidíme, všetko je prepojené. Udržateľnosť je rovnako spojená s osobnými činmi a politickými rozhodnutiami. Vďaka tomu, že politickí aktéri boli vybraní na základe verejného hlasovania - občania sú schopní orientovať sa v politických systémoch, identifikovať svoju zodpovednosť a zodpovednosť za neudržateľné správanie. Rovnako tak môžu požadovať účinné politiky pre udržateľnosť. Toto všetko bude nacvičované prostredníctvom nasledujúceho cvičenia.

Praktická časť

Tematický workshop je určený najmä pre školiteľov, pracovníkov s mládežou, facilitátorov, športoví odborníci a iní, ktorí môžu realizovať praktickú časť činnosti, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou kapitoly.

Názov: Divadlo Fórum

Trvanie: 1-2 hodiny

Počet účastníkov: minimálne 15, max. bez obmedzenia

Cieľ vzdelávacej aktivity:

- skúmať environmentálnu udržateľnosť, jej víziu a nové prístupy prostredníctvom expresívnych a divadelných techník.
- udržiavať medzikultúrny dialóg. Ide o jednoduchú interakciu medzi divákmi a hercami, v ktorej diváci navrhujú riešenia environmentálneho problému, ktorému čelí hlavný hrdina.
- Riešenia sa odohrávajú medzi aktérmi jedno po druhom, až kým sa nedefinujú všetky. Táto technika po prvýkrát otvorila interaktívny dialóg na javisku. Tomuto modelu však chýbal určitý zmysel pre empatiu, ktorá je "osobná, jedinečná a neprenosná" a ktorú žiadny iný herec nemôže napodobniť.

Opis aktivity:

Ide o formát, v ktorom sa nerozlišuje medzi hercom a divákom. Svedkami hry sú "diváci", ktorí môžu prerušiť nespravodlivý čin zobrazený v hre a nahradiť herca, aby hra mala alternatívny koniec.

1. Aktéri v skupinách majú určitý čas na prípravu (15 min.), aby predstavili svoju víziu sveta/problémov súvisiacich s témou udržateľnosti.
2. Prvýkrát diváci sledujú scény a premýšľajú o nich.
3. Druhýkrát skupiny predstavia hru znova. Diváci zasahujú hlasným potleskom, aby zmenili obsah podľa vlastných hodnôt. Dôležité: diváci musia povedať, koho chcú nahradiť, a herec ide na stranu divákov.

4. Ak žiadny divák nechce zasiahnuť a zabrániť nespravodlivosti, možno to považovať za akceptovanie situácie v reálnom živote.

Overovanie a hodnotenie:

Opýtajte sa účastníkov, či je nastavenie prostredia prezentované v hre prijateľné. Počas diskusie môžete použiť otázky:

"Pociťujete po sledovaní tejto hry empatiu voči postavám?"

"Ste pripravení bojovať, ak by išlo o skutočnú situáciu?"

"Chcete vyskúšať nejaké riešenie?"

Materiály:

- Pracovný priestor
- Rekvizity potrebné pre scény

Odporúčania pre facilitátorov:

- Vytvorte pre účastníkov bezpečné a inkluzívne prostredie, ktoré podporuje rešpektujúce správanie a diskusie.
- V tejto hre neexistuje žiadna kontrola, pretože priebeh závisí výlučne od divákov a ich zmýšľania. Uistite sa, že účastníci rozumejú téme skôr, ako sa začnú pripravovať, a uľahčite im demonštráciu problematiky. Diváci sa musia zamyslieť nad vlastnými hodnotami, aby mohli upravovať scenár.

Výsledok činnosti:

Očakávaným výsledkom tejto aktivity je, že účastníci sa zamyslia nad svojimi vnútornými hodnotami, budú počúvať ich hlas a pokúsia sa ich uplatniť v reálnych situáciách. Budú si

precvičovať divadelné predstavenie, experimentovať s hraním rolí a vyjadrovať svoje hodnoty a svoju víziu.

Odporúčaná literatúra:

https://en.wikipedia.org/wiki/Forum_theatre

<https://ka2sabta.files.wordpress.com/2019/01/guidetoforum-120310174532-phpapp01.pdf>

<http://derek-online.blogspot.com/p/a-guideto-learning-using-forum-theatre.html>

Použité zdroje: <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/forum-theatre-guide.1314/>

<https://cesie.org/en/migration/theatre-environment-integration-greeninterculturality/>

TRACK MAP CLEAN

2.

PODPORA SPRAVODLIVOSTI

2. PODPORA SPRAVODLIVOSTI

Cielom tejto kapitoly je vysvetliť cieľovým skupinám myšlienku spravodlivosti v modernom svete a ukázať, prečo je nevyhnutné rozvíjať túto schopnosť v každodennom živote. Jej cieľom je tiež podporiť rovnosť a spravodlivosť prostredníctvom praktickej aplikácie.

Teoretický úvod

Koncept "spravodlivosti" znamená, že každý v našej spoločnosti má rovnakú príležitosť na prospech. *Podpora spravodlivosti* znamená presadzovanie rovnosti a spravodlivosti medzi súčasnými a budúcimi generáciami, pričom sa treba poučiť z minulých tradícií a skutkov.

Spravodlivosť sa vyznačuje rovnosťou, rešpektom, právom a správou spoločného sveta, a to tak medzi ľuďmi, ako aj vo vzťahu k ostatným živým bytostiam. Túto spôsobilosť možno rozvíjať podporou zodpovednosti pri spoločných činnostiach a tímovej práci, pričom sa uznávajú a rešpektujú rôzne názory.

Zásadu spravodlivosti možno demonštrovať na príklade ekologického poľnohospodárstva a jeho fungovania. Subjekty zapojené do poľnohospodárskeho sektora, by mali vykonávať všetky činnosti a obchodné procesy tak, aby bola zabezpečená spravodlivosť na všetkých úrovniach a voči všetkým stranám - miestnym obyvateľom, poľnohospodárom, pracovníkom, spracovateľom, distribútorom, obchodníkom, spotrebiteľom, a čo je dôležitejšie, aj voči životnému prostrediu. Takto sa jednoduché poľnohospodárstvo stáva ekologickým. Malo by zabezpečiť dobrú kvalitu života pre všetkých zúčastnených a prispieť k potravinovej nezávislosti a znižovaniu chudoby. Jeho cieľom je produkovať dostatok kvalitných potravín a iných výrobkov.

Prírodné a environmentálne zdroje, ktoré sa využívajú na výrobu a spotrebu, by sa mali spravovať spôsobom, ktorý je sociálne a ekologicky spravodlivý, a mali by byť v správe budúcich generácií. *Spravodlivosť* si vyžaduje systémy výroby, distribúcie a obchodu, ktoré sú otvorené a nestranné a zohľadňujú skutočné environmentálne a sociálne náklady.

Podpora spravodlivosti však nie je len o presadzovaní environmentálnej spravodlivosti a rovnosti v záujme zlepšenia ľudského zdravia. Zahŕňa aj zohľadnenie záujmov a možností iných druhov a environmentálnych ekosystémov.

Keď hovoríme o podpore spravodlivosti, musíme brať do úvahy význam ochrany prírody pre budúce generácie a pre prírodu samotnú. *Podpora spravodlivosti* teda znamená, že etické koncepcie a spravodlivosť pre budúce generácie sú spojené s ochranou prírody dnes a teraz. Znamená to uplatňovanie zásad spravodlivosti ako kritérií ochrany životného prostredia a využívania prírodných zdrojov.

Táto kompetencia vychádza z predpokladu, že ľudské zdravie je neoddeliteľne spojené so zdravím planéty, a môže pomôcť žiakom pochopiť, že kvalita životného prostredia je spojená so všeobecnou rovnosťou a spravodlivosťou. Prístup k zeleným plochám môže znížiť sociálno-ekonomické nerovnosti v oblasti zdravia. Environmentálna rovnosť a spravodlivosť teda znamená aj ľudskú rovnosť a spravodlivosť.

Praktická časť

Tematický workshop je určený najmä pre školiteľov, pracovníkov s mládežou, facilitátorov, športoví odborníci a iní, ktorí môžu realizovať praktickú časť činnosti, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou kapitoly.

Názov: Fairtrade ihrisko
Trvanie: 2-3 hodiny
Počet účastníkov: 10-20
Cieľ vzdelávacej aktivity: <ul style="list-style-type: none">- rozvíjať kritické myslenie a prezentačné zručnosti.- zvyšovať povedomie o udržateľných otázkach súvisiacich so spravodlivosťou trhu.

TRACK MAP CLEAN

Opis aktivity:

1. Rozdeľte skupinu do tímov po 3-5 (podľa celkového počtu osôb); vyberte členov poroty.
2. Tímy majú za úlohu vytvoriť brainstorming, definovať a pripraviť obchodnú prezentáciu (30 minút). Zdôraznite, že každý podnikateľský nápad sa musí zamerať na spravodlivosť trhu a udržateľnosť.
3. Kým tímy pracujú na svojich prezentáciách, členovia poroty musia pripraviť zoznam otázok a kritérií na hodnotenie podniku.
4. Každý tím má 10 minút na všeobecné prezentácie. **2 min** - na pitching a **8 min** - na otázky a odpovede.
5. Po skončení diskusie a prestávke na kávu sa porota vráti a vyhlási víťazov, pričom sa vyjadrí ku každému podnikateľskému nápadu.

Overovanie a hodnotenie: Členovia poroty hodnotia predložené nápady podľa týchto kritérií:

1. Uplatňuje tento podnik nejaké medzinárodné environmentálne zákony?
2. Ako si vedie z hľadiska udržateľnosti?
3. Podporuje tento podnik spravodlivosť? Akým spôsobom?
4. Aké sú najsilnejšie stránky tohto podnikateľského nápadu? Čo by sa malo zlepšiť?
5. Je realizácia tohto podnikateľského nápadu reálna?
6. Aké sú výhody a nevýhody tohto podnikania z hľadiska udržateľnosti?

Materiály:

- Flipchartové papiere
- Perá,
- Značky
- Recyklovaný papier

Odporúčania pre facilitátorov:

- Ak máte v skupine ľudí pracujúcich v oblasti ekológie alebo podnikania, požiadajte ich, aby pôsobili ako členovia poroty. Tým sa zlepší kvalita seminára, pretože majú

lepšie znalosti o danej téme v porovnaní s účastníkmi, ktorí by museli experimentovať a/alebo skúmať, aby mohli hodnotiť podniky.

- Venujte pozornosť času. Každý tím musí mať rovnaký čas.
- Úlohou facilitátora je byť spojovacím prvkom medzi členmi poroty a tímami. Vašou úlohou je, aby sa každý cítil rovnako dôležitý.
- Ak máte viac ako 5 skupín, odporúčame zorganizovať krátku prestávku na kávu, aby si publikum a účastníci mohli oddýchnuť a občerstviť sa.

Výsledok činnosti:

- Porota vyberie troch najlepších, ktorí dostanú ceny (porota má 15-20 minút na diskusiu a rozhodovanie).
- V uzavretej skupine môžete pripraviť nejaké certifikáty alebo ručne vyrobené darčeky.
- Ak sú členovia poroty skutočnými majiteľmi podnikov, môžu víťazom poskytnúť koučing, odporúčania alebo mentoring. Tie budú slúžiť ako perfektná cena.

Odporúčaná literatúra: https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2022-02/factsheet-newcap-environment-fairness_en_0.pdf
<https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.1919783117>
<https://planetpatrol.co/>

Použité zdroje: <https://www.ifoam.bio/why-organic/principles-organic-agriculture/principle-fairness>
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0921800922000210>
<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040>

TRACK MAP CLEAN

3.

PROPAGOVANIE PRÍRODY

3. PROPAGOVANIE PRÍRODY

Táto kapitola sa zameriava na význam propagovania prírody v kontexte ochrany životného prostredia a na rozvoj zdravého vzťahu medzi ľuďmi a prírodou. V kapitole sa skúmajú spôsoby, akými môžu ľudia rozvíjať svoju empatiu voči prírode a na aké správanie, opatrenia a postoje je potrebné klásť dôraz, aby sa propagovala príroda.

Teoretický úvod

Podľa GreenComp propagovanie prírody znamená uznanie, že ľudia sú súčasťou prírody a že musia rešpektovať potreby a práva iných druhov a samotnej prírody, aby sa obnovili a regenerovali zdravé a odolné ekosystémy. Podľa tejto definície človek žije v harmónii s ostatnými druhmi, kde zohráva hlavnú úlohu pri rešpektovaní prírody a pri zabezpečovaní toho, aby jeho správanie nepoškodzovalo, ale podporovalo a chránilo prírodu.

Propagovať prírodu znamená podporovať a praktizovať zvyšovanie, zachovanie a ochranu biodiverzity a prírodných ekosystémov. Zahŕňa zvyšovanie povedomia o potrebe zachovania prírody prostredníctvom ochrany životného prostredia prostredníctvom udržateľných postupov a činností, ktoré obnovujú, chránia a rešpektujú prírodné biotopy.

Niekoľko sa môže pýtať, prečo je tak dôležité podporovať prírodu. Odpoveď je celkom jednoduchá. Príroda predstavuje svet, v ktorom sa ľudia rodia, rastú a žijú. Príroda poskytuje vzduch, ktorý ľudia potrebujú dýchať, vodu, ktorú pijú, potraviny, ktoré majú na stole. Ak je príroda poškodená, potom je poškodené aj zdravie a blaho ľudí, pretože sú navzájom prepojené.

Jednotlivci, komunity, organizácie a vlády môžu podniknúť rôzne kroky a realizovať rôzne iniciatívy na podporu prírody:

- a. Vzdelanie: Vzdelávanie: Získavanie vedomostí o hlavných prvkoch životného prostredia a prírodných javoch umožňuje ľuďom spojiť sa s prírodou. Poznanie prírody vedie ľudí k pochopeniu jej hodnoty.

- b. Ochrana prírody: Účinne chrániť a zachovávať prírodné biotopy, voľne žijúce živočíchy a ekosystémy.
- c. Reštaurovanie: Vykonávať činnosti zamerané na obnovu degradovaných alebo poškodených ekosystémov a prírodných oblastí.
- d. Udržateľné hospodárenie s pôdou a zdrojmi: Hospodárenie so zdrojmi, ktoré príroda ponúka ľuďom, spôsobom, ktorý má čo najmenší negatívny vplyv na životné prostredie.
- e. Obhajoba a vplyv na politiku: Zvyšovať povedomie prostredníctvom propagácie environmentálnych politík, predpisov a legislatívy, ktoré podporujú ochranu prírody.
- f. Udržateľný rozvoj: Podporovať postupy trvalo udržateľného rozvoja, ktoré vyvažujú hospodársky rast s ochranou životného prostredia.
- g. Zodpovedné spotrebiteľstvo: Vyberajte si výrobky a služby šetrné k životnému prostrediu, znižujte množstvo odpadu, dbajte na to, čo spotrebúvate a čím plytváte.
- h. Ekoturistika a rekreácia: Vyhýbajte sa narušeniu životného prostredia a podporujte prírodný cestovný ruch.

Propagácia prírody je preto trvalým a mnohostranným úsilím, ktoré si vyžaduje spoluprácu a kolektívne konanie, ako aj empatiu voči planéte a starostlivosť o iné druhy. Podporou a ochranou prírody môžu ľudia zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť a blaho planéty Zem a budúcich generácií. Propagáciou prírody sa v konečnom dôsledku rovná podpore zdravého a udržateľného životného štýlu na Zemi, blahobytu a bezpečnosti a harmonického vzťahu medzi ľuďmi a prírodou.

Praktická časť

Tematický workshop je určený najmä pre školiteľov, pracovníkov s mládežou, facilitátorov, športoví odborníci a iní, ktorí môžu realizovať praktickú časť činnosti, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou kapitoly.

Názov: Plogging
Trvanie: 2-3 hodiny
Počet účastníkov: 10-15
Cieľ vzdelávacej aktivity: <ul style="list-style-type: none">- Zapojiť účastníkov do aktivít v prírode, ktoré aktívne prispievajú k propagácii prírody a uprednostňujú jej hodnotu a ochranu.
Opis aktivity: <p>Poznámka: Upozornite účastníkov, že na túto aktivitu budú potrebovať bežecké oblečenie (pohodlné bežecké topánky a oblečenie), vrece na odpadky a rukavice.</p> <p>Ladoborec: Začnite stretnutie aktivitou na prelomenie ľadov. Môžete vyzvať všetkých účastníkov, aby si sadli do kruhu, a aby sa zamysleli nad praktickými krokmi, ktoré môžu ľudia podniknúť na propagáciu prírody. Účastníci sú vyzvaní, aby sa podelili o svoje osobné skúsenosti.</p> <p>Prezentácia: Predved'te krátku prezentáciu o koncepcii <i>propagovania prírody</i> a jej význame pre ľudí a životné prostredie. Oboznámte účastníkov s konceptom plogingu v praxi, ktorú si ľudia môžu osvojiť s cieľom podporovať prírodu. Pojem <i>plogging</i>, pochádza zo švédskeho výrazu "plocka upp" (zdvihnúť) a "jogging" a prvýkrát bol vytvorený v roku 2016. Plogging spočíva v zbieraní odpadkov za behu, čím sa zaznamenáva prínos pre ľudí a samotnú prírodu.</p> <p>Skupinová aktivita: Zorganizujte skupinovú aktivitu a vyberte trasu v obci, ktorá je vystavená veľkému množstvu odpadu, ktorý negatívne ovplyvňuje okolitú prírodu. Trasa môže byť v parku, v blízkosti jazera, lesa, v prírodných oblastiach bohatých na biodiverzitu</p>

alebo v okrajových oblastiach. Po tom, ako si účastníci vyberú trasu, poskytnite im bezpečnostné pokyny. Potom sa pod vedením facilitátora môže aktivita začať.

Reflexia a diskusia: Vráťte sa so skupinu späť a zahajte reflexiu a diskusiu. Požiadajte každého účastníka, aby sa podelil o svoje názory na to, ako plogging predstavuje alebo nepredstavuje vhodnú aktivitu na propagáciu prírody.

Facilitátor môže klásť otázky, ako napríklad: Stimuluje plogging vaše poznávanie prírody? Rozvíja vašu empatiu k prírode? Ako pomáha ľuďom ako komunite?

Vyzvite účastníkov, aby sa podelili o svoje postrehy a názory na koncepciu ochrany prírody. Diskutujte o tom, ako im plogging pomohol lepšie pochopiť tento koncept a aké ďalšie aktivity možno praktizovať na podporu prírody a vzťahu medzi ľuďmi a prírodou.

Overovanie a hodnotenie:

Počas stretnutia sledujte zapojenie účastníkov do aktivity. Využívajte malé prestávky, aby si účastníci mohli oddýchnuť a premýšľať o aktivite. Po skončení zasadnutia získajte spätnú väzbu prostredníctvom debriefingu s účastníkmi o aktivite. Zapojte ich do diskusie alebo ich rozdeľte do menších skupín v ktorých sa spolu budú rozprávať o téme.

Materiály:

- Prezentácie
- Vrecia na odpadky
- Oblečenie na behanie

Odporúčania pre facilitátorov:

Vytvorte pre účastníkov bezpečné a inkluzívne prostredie, ktoré podporuje rešpektujúce správanie a diskusie.

Používajte neformálne, pútavé a interaktívne nástroje a metódy na zapojenie účastníkov.

Podnecujte kritické myslenie a reflexiu, uľahčujte diskusie, podnecujte účastníkov, aby prichádzali s vlastnými príkladmi a príbehmi.

Pri praktickej aktivite dbajte na to, aby účastníci bežali vlastným tempom, pretože táto aktivita nie je súťažou.

TRACK MAP CLEAN

Výsledok činnosti: Očakávaným výsledkom tejto aktivity je, že účastníci získajú hlbšie pochopenie konceptu propagácie prírody zapojením sa do praktickej činnosti ploggingu. Budú schopní identifikovať a premýšľať o praktických činnostiach a odporúčanom správaní, ktoré si ľudia môžu osvojiť s cieľom propagovať prírodu. Účastníci si vytvoria perspektívu zdravého životného štýlu začleneného do zdravého prírodného prostredia. Budú rozvíjať svoje kritické myslenie a motiváciu k ochrane prírody.

Odporúčaná literatúra:

Použité zdroje:

<https://www.triplepundit.com/story/2019/plogging-hot-and-environmentally-friendly-fitness-trend/83646>

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

<https://www.unesco.org/en/education-sustainable-development>

TRACK MAP CLEAN

4.

SYSTEMOVÉ MYSLENIE

4. SYSTÉMOVÉ MYSLENIE

Systémové myslenie je prístup, ktorý analyzuje vzťahy medzi jednotlivými zložkami systému namiesto toho, aby ich vnímal izolovane. Zahŕňa pochopenie hraníc, prepojení, toku informácií, výmeny energie a spätnej väzby v rámci systému. Táto perspektíva umožňuje holistické chápanie komplexných problémov a pomáha identifikovať problémy a ich základné príčiny. Proces systémového myslenia zahŕňa identifikáciu problému, formuláciu hypotézy, jej testovanie a vyhodnotenie a realizáciu zmien na základe výsledkov. Systémové myslenie možno aplikovať na rôzne situácie v reálnom živote, napríklad na analýzu vplyvu znečistenia klímy, vplyv liekov na ľudský organizmus alebo vzťah medzi chudobou a výsledkami vzdelávania. Na oboznámenie účastníkov so systémovým myslením je možné uskutočniť praktický workshop s názvom "Mapovanie systému". Pri tejto aktivite účastníci pracujú v skupinách. Vyberú si systém, zmapujú ho pomocou diagramov a šípok, určia jeho zložky a diskutujú o ich vzájomnom pôsobení a spätnej väzbe. Cieľom workshopu je vybaviť účastníkov nástrojmi a porozumením na analýzu zložitých systémov a uplatnenie systémového myslenia vo vlastnej práci.

Teoretický úvod

Čo je to "systémové myslenie"?

Svet nie je zložený z náhodných častí, aspoň nie pre systémového mysliteľa. Systémové myslenie namiesto toho, aby rozoberalo rôzne aspekty života, údajov alebo myslenia ako jednotlivé entity, vníma a analyzuje vzťahy medzi vecami.

Myšlienka systémového myslenia sa dobre spája s predstavou efektu vlnenia alebo motýlieho efektu; jediná akcia sa rozšíri a ovplyvní nespočetné množstvo ľudí, miest alebo vecí. Systémové myslenie sa však vzťahuje len na *skutočné* systémy. Systém musí spĺňať nasledujúce kritériá:

- Systém má jasné hranice medzi vnútrom a vonkajškom samotného systému.
- Systém sa spája a prúdi do prostredia a z prostredia.
- Systém prijíma informácie, materiály a energiu.
- Systém zhromažďuje a uchováva živiny alebo zdroje na generovanie práce alebo výsledkov.

- Systém produkuje odpad, teplo a výsledky práce.
- Systém vytvára spätnú väzbu, ktorá ukazuje, ako dobre systém funguje.

Systémové myslenie je dynamické. Pozerá sa na systém a identifikuje problémy alebo otázky, ktoré vylučujú to, čo bolo vo svojej podstate fungujúcim systémom. Vyžaduje si pohľad na celkový obraz problému a nájdenie malých vlniek vstupov, výstupov a spätných väzieb, ktoré viedli k narušeniu systému.

Kroky k procesu systémového myslenia

- 1. Identifikovať** - Systémové myslenie začína ako mnohé vedecké procesy: nájdením problému, ktorý treba vyriešiť.
- 2. Hypotéza** - Po identifikácii problému myslitelia vytvoria hypotézu na jeho riešenie.
- 3. Testovanie a vyhodnocovanie** - Po vytvorení hypotézy ju myslitelia aplikujú prostredníctvom testovania, údajov a experimentov a vyhodnocujú výsledky.
- 4. Implementácia zmien** - Po tom, čo hypotéza a údaje vytvoria pochopenie a kvalitné informácie o tom, ako problém odstrániť, mysliteľ aplikuje zmeny do systému. Kroky 1 - 3 sa opakujú, kým mysliteľ nedosiahne krok 4 so sľubnými výsledkami.

Ako sa systémové myslenie uplatňuje v živote?

Myšlienková škola systémového myslenia sa uplatňuje v mnohých oblastiach života. Medzi bežné situácie, v ktorých systémové myslenie dobre funguje, patrí:

- Skúmanie účinkov znečistenia na klímu Zeme.
- Vplyv nového lieku na systémy ľudského tela.
- Vplyv chudoby na výsledky vzdelávania študentov.
- Vplyv ekonomiky na politické presvedčenie obyvateľstva.
- Analýza vplyvu kávy na ľudský organizmus.
- Skúmanie vplyvu miesta, kde niekto nakupuje, na jeho politické názory.

Praktická časť

Tematický workshop je určený najmä pre školiteľov, pracovníkov s mládežou, facilitátorov, športových odborníkov a iných, ktorí môžu realizovať praktickú časť činnosti, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou kapitoly.

Názov: Mapovanie systému

Trvanie:

60-90 minút

Počet účastníkov:

Rozdeľte účastníkov do skupín po 3-5 ľuďoch. Maximálne 20 osôb.

Cieľ vzdelávacej aktivity:

- Oboznámiť účastníkov s konceptom systémového myslenia a poskytnúť im nástroje na analýzu komplexných systémov.
- Pomôcť účastníkom identifikovať zložky systému a pochopiť, ako na seba navzájom pôsobia.

Opis zasadnutia:

Predstavte koncept systémového myslenia a jeho význam pri riešení problémov.

Uved'te príklady komplexných systémov a diskutujte o tom, ako môže systémové myslenie pomôcť pri ich analýze.

Uskutočnite cvičenie s názvom "Mapovanie systému", v rámci ktorého účastníci v skupinách identifikujú a zmapujú komplexný systém, napríklad dopravnú sieť alebo systém zdravotnej starostlivosti.

- 1- Každéj skupine poskytnite veľký hárok papiera a fixky.
- 2- Požiadajte každú skupinu, aby si vybrala systém, ktorý pozná (napr. dopravný systém, systém zdravotnej starostlivosti, vzdelávací systém).
- 3- Dajte skupinám pokyn, aby nakreslili systém na papier a pomocou šípok znázornili toky

vstupov a výstupov.

4- Požiadajte skupiny, aby identifikovali zložky systému a napísali ich na samolepiace papieriky. Lepiace papieriky by mali umiestniť na príslušné miesta na mape.

5- Vyzvite skupiny, aby diskutovali o interakciách medzi zložkami systému. Mali by použiť rôzne farby na znázornenie rôznych slučiek spätnej väzby.

Keď skupiny dokončia svoje mapy, požiadajte ich, aby ich predstavili ostatným skupinám. Mali by vysvetliť zložky, interakcie a spätné väzby svojho systému.

Uľahčite diskusiu o podobnostiach a rozdieloch medzi jednotlivými systémami. Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli nad poznatkami, ktoré získali z tohto cvičenia.

Prediskutujte zistenia skupiny a podporte diskusiu o tom, ako systémové myslenie pomohlo pri analýze systému.

Overovanie a hodnotenie:

Na konci stretnutia nechajte účastníkov vyplniť krátky dotazník, v ktorom zhodnotia svoje pochopenie systémového myslenia a účinnosť aktivity.

Pozorujte skupinové diskusie a poskytnite facilitátorom spätnú väzbu od účastníkov.

Materiály:

- Veľké hárky papiera
- Široká doska
- archy
- Post-its

Odporúčania pre facilitátorov:

- Povzbudzujte účastníkov, aby pri mapovaní systému kriticky uvažovali a spochybňovali predpoklady.
- Uľahčite skupinovú diskusiu s cieľom podporiť účasť a výmenu názorov.
- Podľa potreby poskytnite skupinám spätnú väzbu a usmernenie.
- Zdôraznite dôležitosť nepretržitej praxe a uplatňovania systémového myslenia.

Výsledok činnosti:

Účastníci budú lepšie rozumieť systémovému mysleniu a tomu, ako ho možno použiť na analýzu zložitých systémov. Vyskúšajú si tiež cvičenie "Mapovanie systému" a budú vybavení nástrojom na uplatňovanie systémového myslenia vo vlastnej práci.

Odporúčaná literatúra:

- "Systémové myslenie: A Primer" by Donella Meadows
- "Piata disciplína: The Art and Practice of the Learning Organization" od Petra Sengeho

Použité zdroje: "Systémové myslenie pre sociálnu zmenu" od Davida Petra Stroha

TRACK MAP CLEAN

5.

KRITICKÉ MYSLENIE

5. KRITICKÉ MYSLENIE

Kritické myslenie je proces, ktorý zahŕňa používanie logiky, spochybňovanie tradičných spôsobov myslenia a vyhodnocovanie informácií s cieľom vytvoriť jasné myslenie a riešiť problémy. Vyžaduje si zručnosti, ako je kladenie objektívnych otázok, zhromažďovanie a skúmanie informácií, využívanie empatie a podpora efektívnej komunikácie.

Proces kritického myslenia pozostáva z troch krokov: analýzy, hodnotenia a zlepšovania.

Kritické myslenie sa uplatňuje v rôznych aspektoch každodenného života.

Praktická časť predstavuje 4-hodinový workshop, ktorého cieľom je pomôcť účastníkom rozvíjať a uplatňovať zručnosti kritického myslenia. Súčasťou stretnutia je úvod do kritického myslenia, pochopenie argumentácie, mapovanie argumentov, skupinové diskusie a analýza a praktická aplikácia a reflexia. Facilitátor vedie účastníkov prostredníctvom aktivít, ako je analýza reálnych argumentov, vytváranie argumentačných máp a zapájanie sa do kritických diskusií.

Teoretický úvod

Čo je to kritické myslenie?

Kritické myslenie sa vo veľkej miere zakladá na uplatňovaní a skúmaní logiky a posudzovaní nelogických výrokov, presvedčení, údajov alebo informácií. Zahŕňa konceptualizáciu a hodnotenie informácií získaných z pozorovaní, komunikácie a informácií, ktoré usmerňujú myšlienky, nápady a činy.

Myšlienkový smer kritického myslenia si vyžaduje uplatňovanie nasledujúcich zručností:

- Vypracujte a položte stručné, objektívne otázky, ktoré spochybňujú tradičné spôsoby myslenia.
- Zhromažďovať a skúmať informácie na podporu a spochybnenie myšlienok a otázok.
- Používajte empatiu na premýšľanie a vzťah k iným spôsobom myslenia alebo presvedčenia.
- Zameriavajte sa na vytváranie jasnej komunikácie, ktorá pomáha riešiť problémy.

Kritickí myslitelia sa snažia prekonať svoje osobné predsudky a presvedčenia, aby si

vytvorili ucelený a jasný obraz o svete.

Kritické myslenie si vyžaduje skúmanie slabých stránok a chýb v tradičnom myslení alebo presvedčení a hľadanie spôsobov, ako zlepšiť osobné schopnosti myslenia. Stručne povedané, kritické myslenie si vyžaduje, aby sa uchádzač pozeral a myslel mimo svojho rámca.

Kroky k procesu kritického myslenia

- 1- Analýza - skúmanie myšlienok, nápadov alebo konceptov s cieľom identifikovať oblasti, ktoré je potrebné zlepšiť alebo ktoré obsahujú nedostatky. V tomto kroku sa identifikuje téma alebo oblasť myšlienok, na ktorú sa má uplatniť kritické myslenie.
- 2- Hodnotenie - hodnotenie kvality a integrity myšlienok, nápadov alebo konceptov. V tomto kroku sa hľadá, prečo je niečo chybné, aké sú silné stránky myšlienky, a identifikujú sa oblasti, ktoré potrebujú záverečnú fázu *zlepšenia*.
- 3- Zlepšenie - V poslednom kroku sa hodnotí, ako a kde možno zlepšiť spôsoby myslenia, presvedčenia alebo myšlienky. Posledný krok umožňuje využiť informácie získané a interpretované v prvých dvoch krokoch na vytvorenie kvalitnejšieho myslenia.

Ako sa kritické myslenie uplatňuje v živote?

Kritické myslenie sa uplatňuje v rôznych oblastiach každodenného života. Medzi bežné príklady patria:

- Pohovory s novými uchádzačmi o zamestnanie bez zaujatosti.
- Posudzovanie veľkého množstva údajov s cieľom vyvodiť logické závery.
- Pochopenie a vyhodnotenie komunikačných problémov vo vzťahu.
- Identifikovať zaujatosť a manipuláciu v politických reklamách, reklamách na značky a spravodajských informáciách.
- Skúmanie, prečo niekto nemá rád človeka, ktorého nikdy nevidel.
- Analýza preferencií voči určitým značkám alebo obchodom.
- Skúmanie osobných pocitov voči politickým presvedčeniam alebo témam v správach.

Praktická časť

Tematický workshop môžu zorganizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a ďalší, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, a zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Mapovanie argumentov
Trvanie: 4 hodiny
Počet účastníkov: maximálne 25
Cieľ vzdelávacej aktivity: <ul style="list-style-type: none">- Pomôcť účastníkom rozvíjať a uplatňovať schopnosti kritického myslenia pri analýze zložitých problémov a prijímaní informovaných rozhodnutí.- Zlepšiť zručnosti účastníkov v oblasti kritického myslenia tým, že im poskytnú praktické nástroje a techniky na účinnú analýzu a hodnotenie argumentov.
Opis zasadnutia: <p>Úvod do kritického myslenia (30 minút): Facilitátor poskytne prehľad o tom, čo je kritické myslenie, vysvetlí jeho význam pri rozhodovaní, riešení problémov a pochopení zložitých otázok. Predstaví pojem argumentácie a jej úlohu v kritickom myslení. Facilitátor zdôrazní ciele seminára a zručnosti, ktoré si účastníci osvoja.</p> <p>Pochopenie argumentácie (45 minút): Facilitátor vysvetlí prvky argumentu, ako sú predpoklady, závery a logické chyby. Diskutujú o rozdieloch medzi deduktívnym a induktívnym uvažovaním. Facilitátor predkladá účastníkom príklady argumentov z reálneho sveta, ktoré môžu analyzovať.</p> <p>Mapovanie argumentov (90 minút): Facilitátor predstaví mapovanie argumentov ako vizuálny nástroj na reprezentáciu a analýzu argumentov. Vysvetlí základnú štruktúru mapy argumentov vrátane hlavného</p>

tvrdenia, podporných dôvodov a dôkazov.

Účastníci dostanú šablóny na mapovanie argumentov a zapoja sa do praktickej aktivity na vytvorenie mapy argumentov pre poskytnuté argumenty.

Facilitátor vedie účastníkov k analýze a hodnoteniu sily argumentov na základe štruktúry a platnosti mapy.

Skupinové diskusie a analýza (60 minút):

Účastníci sú rozdelení do malých skupín a dostanú súbor argumentov týkajúcich sa konkrétnej témy. Každá skupina vytvorí mapy argumentov pre pridelené argumenty.

Skupiny prezentujú svoje mapy a vedú kritické diskusie, v ktorých analyzujú silné a slabé stránky a logickú konzistenciu argumentov.

Facilitátor poskytuje spätnú väzbu a povzbudzuje účastníkov, aby vzájomne spochybňovali svoje argumenty.

Praktická aplikácia a reflexia (45 minút):

Účastníci dostanú reálny scenár alebo prípadovú štúdiu, pri ktorej sa vyžaduje kritické myslenie a analýza argumentov. Individuálne alebo vo dvojiciach vytvoria mapy argumentov pre daný scenár, pričom identifikujú hlavné tvrdenia, podporné dôvody a protiargumenty. Účastníci diskutujú o svojich mapách, vymieňajú si spätnú väzbu a uvažujú o problémoch, s ktorými sa počas procesu stretli.

Overovanie a hodnotenie:

Účastníci budú hodnotení na základe ich schopnosti uplatniť zručnosti kritického myslenia na reálne scenáre a prezentovať svoje zistenia väčšej skupine. Spätnú väzbu poskytne facilitátor a ostatní účastníci. Facilitátor môže posúdiť porozumenie účastníkov kritickému mysleniu a argumentácii prostredníctvom ich aktívnej účasti v skupinových diskusiách, kvality ich argumentačných máp a ich schopnosti efektívne analyzovať a hodnotiť argumenty.

Materiály:

- Flipchart alebo tabuľa

- Zvýrazňovače
- Materiály o konceptoch kritického myslenia, argumentácii a šablónach na mapovanie argumentov
- Príklady argumentov z reálneho sveta
- Scenáre alebo prípadové štúdie na praktické použitie

Odporúčania pre facilitátorov:

- Pred vedením seminára sa oboznámte so zásadami argumentácie a mapovania argumentov.
- Vytvorte podporné a inkluzívne prostredie, v ktorom sa účastníci budú cítiť príjemne pri zdieľaní svojich nápadov a zapájajú sa do diskusií.
- Podporujte kritické myslenie kladením podnetných otázok a spochybňovaním predpokladov účastníkov.
- Poskytnite účastníkom jasné inštrukcie a príklady, ktoré im pomôžu pochopiť proces tvorby argumentačných máp.

Výsledok činnosti:

Účastníci lepšie pochopia kritické myslenie a jeho význam pri analýze zložitých problémov a prijímaní informovaných rozhodnutí. Budú tiež rozvíjať a aplikovať zručnosti kritického myslenia na reálne scenáre a získajú spätnú väzbu od svojich kolegov a facilitátora. Získajú praktické zručnosti pri analýze a hodnotení argumentov pomocou mapovania argumentov, zlepšia svoju schopnosť identifikovať logické chyby a nezrovnalosti v argumentoch.

Odporúčaná literatúra:

- "Rýchle a pomalé myslenie" od Daniela Kahnemana
- "Umenie uvažovať" od Davida Kelleyho, "Svet prenasledovaný démonmi" od Carla Sagana
- "Kritické myslenie: An Introduction to Analytical Reading and Reasoning" od Larryho Wrighta
- "Byť logický: McInerny: "Príručka správneho myslenia" od D.Q.
- "Sila kritického myslenia: Efektívne uvažovanie o bežných a výnimočných

tvrdeniach" od Lewisa Vaughna

Použité zdroje:

https://sc.edu/nrc/system/pub_files/MindMapasaToolforCriticalThinking.pdf

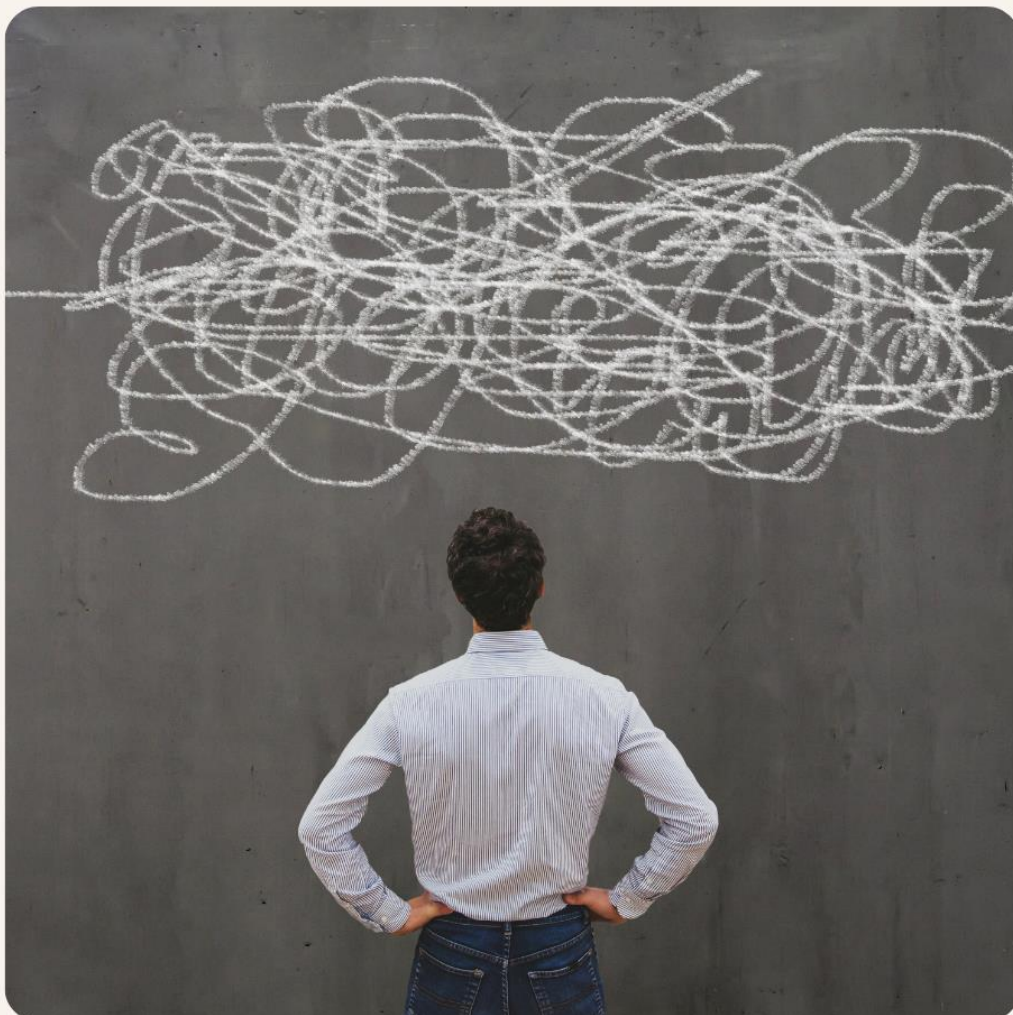
<https://coggle.it/>

TRACK MAP CLEAN

6.

FORMULOVANIE PROBLÉMU

6. FORMULOVANIA PROBLÉMU

Formulovanie problémov (podľa GreenComp) je prístup k analýze a prerámcovaniu problémov z viacerých perspektív s cieľom uľahčiť efektívne riešenie problémov a rozhodovanie. Formulovanie problému pozostáva zo skúmania základných predpokladov, zvažovania rôznych uhlov pohľadu a vizualizácie procesu rámcovania problému. Tento prístup podporuje holistický a systematický prístup k riešeniu problémov. V tejto kapitole sa budeme zaoberať teoretickým základom prístupu GreenComp k formulovaniu problémov, jeho významom v rôznych oblastiach a kľúčovými princípmi a technikami, ktoré sa s ním spájajú, ako aj praktickou činnosťou.

Teoretický úvod

Formulovanie problému je kľúčovým krokom v procese riešenia problému, ktorý sa často prehliada. Presahuje jednoduchú identifikáciu symptómov problému a zaoberá sa pochopením základných príčin, základných predpokladov a skrytých predsudkov, ktoré môžu ovplyvňovať problém. Prístup spoločnosti GreenComp k rámcovaniu problémov vychádza z predpokladu, že problémy sú komplexné a mnohostranné a dôkladné pochopenie ich základnej dynamiky je nevyhnutné pre účinné riešenie problémov.

Jednou z kľúčových zásad prístupu GreenComp k rámcovaniu problémov je uznanie, že problémy sú často ovplyvnené širokou škálou faktorov, vrátane sociálnych, ekonomických, kultúrnych, environmentálnych a technologických faktorov. Tieto faktory sa môžu vzájomne ovplyvňovať zložitým spôsobom, čo vedie k hlbšiemu pochopeniu problému a jeho možných riešení. Prístup Greencomp podporuje zvažovanie viacerých perspektív a skúmanie rôznych pohľadov s cieľom odhaliť tieto základné faktory a predpoklady, ktoré môžu formovať problém.

Ďalším dôležitým aspektom prístupu GreenComp k rámcovaniu problémov je dôraz na odhaľovanie skrytých predsudkov a predpokladov, ktoré môžu obmedzovať úsilie o riešenie problémov. Naše perspektívy a predpoklady o probléme môžu byť často

ovplyvnené naším pôvodom, skúsenosťami a presvedčením, čo vedie k zúženému chápaniu problému. Prístup GreenComp podporuje kritickú reflexiu a spochybňovanie týchto predpokladov, čo umožňuje komplexnejšiu a objektívnejšiu analýzu problému.

Kľúčovou zložkou prístupu spoločnosti GreenComp je aj vizualizácia procesu formulovania problému. Vytváraním vizuálnych reprezentácií, ako sú diagramy, vývojové diagramy alebo myšlienkové mapy, môžu účastníci vizuálne zmapovať problém a jeho rôzne rozmery. Táto vizualizácia môže pomôcť pri identifikácii vzorcov, vzťahov a interakcií medzi rôznymi prvkami problému, čo vedie k hlbšiemu pochopeniu a potenciálnym riešeniam.

Význam formulovania problémov sa rozširuje na rôzne oblasti vrátane podnikania, životného prostredia, sociálnych otázok a športu. V podnikaní môže efektívne rámcovanie problémov viesť k lepšiemu strategickému plánovaniu, inováciám a rozhodovaniu. V oblasti životného prostredia môže pomôcť pri riešení zložitých problémov, ako je zmena klímy, vyčerpanie zdrojov a strata biodiverzity. V sociálnych otázkach môže objasniť základné príčiny spoločenských problémov a poskytnúť informácie pre tvorbu politiky. V oblasti športu môže pomôcť pri identifikácii nedostatkov vo výkonnosti a vypracovaní cielených intervencií.

Na záver možno konštatovať, že prístup GreenComp k formulovaniu problémov ponúka holistický a systematický spôsob analýzy a preformulovania problémov. Zvážením viacerých perspektív, odhalením skrytých predpokladov a vizualizáciou procesu formulovania problémov môže prístup GreenComp zlepšiť úsilie pri riešení problémov a rozhodovaní v rôznych oblastiach. V nasledujúcich častiach sa budeme podrobnejšie venovať kľúčovým princípom a technikám prístupu GreenComp k formulovaniu problémov.

Praktická časť

Tematický workshop môžu zorganizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a ďalší, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Cvičenie na rámcovanie problému

Trvanie: 2 hodiny

Počet účastníkov: 20-30

Cieľ vzdelávacej aktivity:

- Poskytnúť účastníkom praktické skúsenosti s používaním prístupu GreenComp k riešeniu problémov prostredníctvom simulačnej hry.

Opis aktivity:

Úvod (15 minút):

Facilitátor poskytne stručný prehľad prístupu GreenComp k formulovaniu problémov a jeho významu pri riešení problémov a rozhodovaní.

Simulačná hra na riešenie problémov (90 minút):

Účastníci sú rozdelení do malých skupín po 4-6 členoch. Každá skupina dostane scenár týkajúci sa environmentálnej udržateľnosti, rozvoja komunity alebo inovácií v podnikaní.

Účastníci použijú prístup GreenComp k formulovaniu problému na analýzu a rámcovanie daného problému. Identifikujú základné predpoklady, zvažia rôzne perspektívy a pripravia brainstorming potenciálnych riešení. Spolupracujú v rámci svojich skupín a vytvárajú vizuálne znázornenie svojho procesu rámcovania problému, napríklad myšlienkovú mapu alebo diagram.

Skupinové prezentácie a diskusia (30 minút):

Každá skupina predstaví ostatným účastníkom svoj postup tvorby problému. Vysvetlia svoj prístup, vizuálne znázornenie a poznatky získané z cvičenia. Facilitátor podnecuje otázky, diskusie a úvahy o rôznych technikách rámcovania problému, ktoré použila každá skupina.

Overovanie a hodnotenie:

Facilitátor môže posúdiť, ako účastníci chápu *prístup k formulovaniu problému* prostredníctvom ich zapojenia sa do simulačnej hry, kvality ich vizuálnych reprezentácií a ich schopnosti vyjadriť svoj proces formulovania problému počas prezentácií.

Spätnú väzbu a hodnotenie možno poskytnúť na základe hĺbky a zrozumiteľnosti prístupov k riešeniu problémov, ktoré použila každá skupina.

Materiály:

- Charakteristika problému (príloha I)
- Fiktívne problémové scenáre (príloha II)
- Flipcharty alebo biele tabule
- Značky
- Pero a papier na písanie poznámok

Odporúčania pre facilitátorov:

- Pred simulačnou hrou poskytnite jasné pokyny a príklady prístupu GreenComp k riešeniu problémov.
- Podporujte kreativitu a kritické myslenie účastníkov počas cvičenia na vypracovanie problému.
- Vytvorte prostredie založené na spolupráci a inkluzívnom prístupe, v ktorom sa účastníci cítia komfortne pri zdieľaní svojich názorov a myšlienok.
- Podporovať diskusie a úvahy o praktickom uplatňovaní problematiky v oblastiach záujmu účastníkov.

Výsledok činnosti:

- Lepšie pochopenie techník formulovania problémov a ich aplikácie prostredníctvom praktických skúseností v simulačnej hre.
- Zlepšenie schopnosti analyzovať a formulovať problémy z rôznych hľadísk pomocou prístupu GreenComp.
- Zvýšené povedomie o význame formulovania problémov pri ich riešení a rozhodovaní.

- Praktické postrehy a stratégie pre aplikáciu problémového rámca v príslušných oblastiach záujmu účastníkov.

Odporúčaná literatúra:

"Rámcovanie problému v problémovom rámcovaní: Greencomp (2017): "Persuazívne účinky rámovania na vnímanie a riešenie problémov

"The Power of Problem Framing: How to Create Your Desired Future" by Christian Van Nieuwerburgh

"Rámcovanie problému: Jacobson, Clark A. Chinn a Peter Reimann.

Použité zdroje:

Smith, J. (2018). Rámcovanie problémov v environmentálnej udržateľnosti: A Theoretical Perspective (Teoretická perspektíva). Journal of Environmental Studies, 15(3), 102-125.

Greencomp, R. (2017). Rámcovanie problémov pre udržateľné riešenia: R. (2017): Praktická príručka. Green Publishing.

Príloha I:

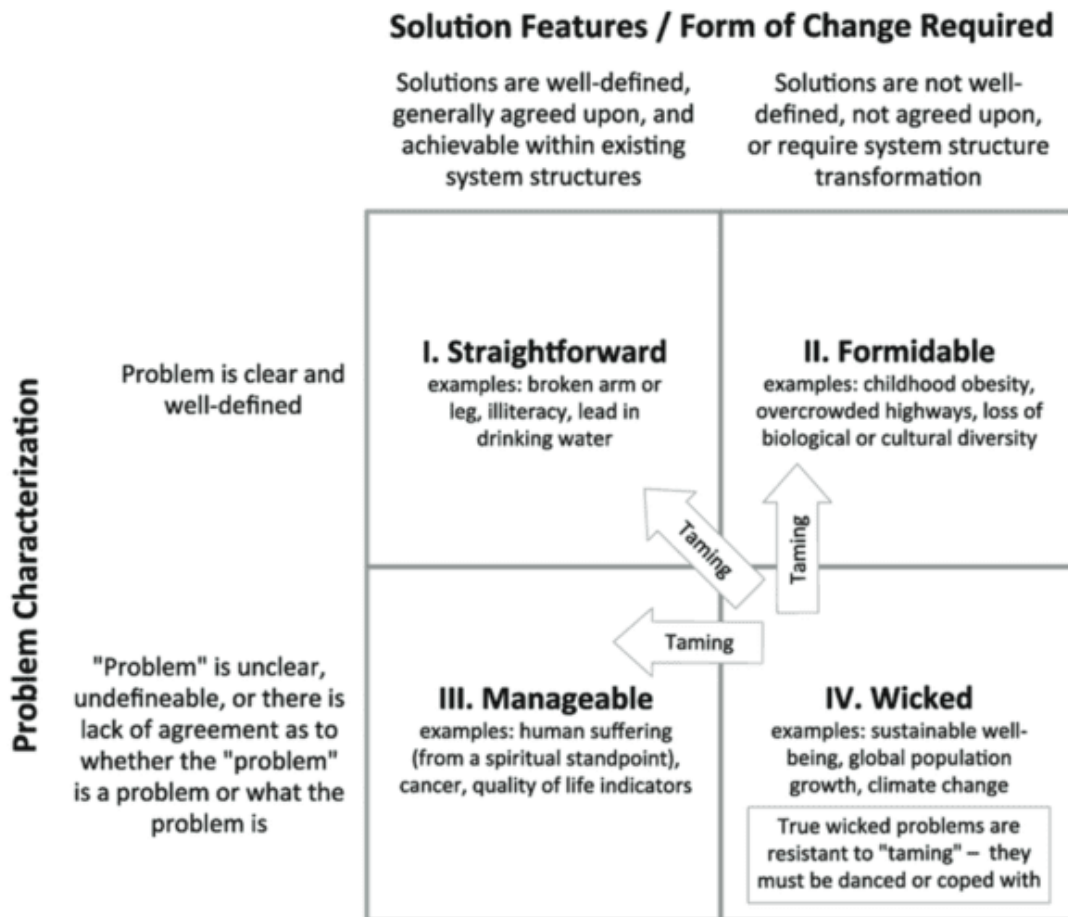

Figure 5. Problem characterisation and change required. Source: Glasser, 2018.

Príloha II - Scenáre

Scenár 1:

Pol City, rýchlo rastúca metropolitná oblasť, čelí kritickým environmentálnym výzvam, ako je znečistenie ovzdušia, znečistenie vody a problémom s odpadovým hospodárstvom. Mesto zápasí s negatívnymi vplyvmi urbanizácie, industrializácie a rastúcej populácie, čo má vplyv na miestne životné prostredie a verejné zdravie.

Účastníci budú musieť použiť prístup GreenComp k formulovaniu problémov na analýzu a preformulovanie problému environmentálnej udržateľnosti v meste Pol City. Musia zvážiť rôzne faktory, ako sú vládne politiky, priemyselné postupy, správanie komunity, technologické riešenia a záujmy zainteresovaných strán, a určiť potenciálne spôsoby riešenie environmentálnych problémov.

Scenár 2:

Pobrežné mesto Oceanville zažíva vážne dôsledky zmeny klímy vrátane stúpajúcej hladiny mora, častých búrok a erózie pláží. Tieto vplyvy ohrozujú miestne hospodárstvo, životné prostredie a živobytie komunity, ktorá sa vo veľkej miere spolieha na cestovný ruch, rybolov a rekreačné aktivity.

Účastníci budú musieť použiť prístup GreenComp k rámcovaniu problému na analýzu a preformulovanie problému odolnosti pobrežia v Oceanville. Musia zvážiť rôzne faktory, ako sú vplyvy zmeny klímy, sociálno-ekonomická dynamika, odolnosť komunity a ekologické aspekty, a identifikovať potenciálne riešenia na zvýšenie odolnosti mesta voči týmto výzvam.

Scenár 3:

Mesto Greentopia čelí veľkému problému znečistenia ovzdušia spôsobeného priemyselnými emisiami, emisiami z vozidiel a otvoreným spaľovaním odpadu. Zlá kvalita ovzdušia ovplyvňuje zdravie a pohodu obyvateľov mesta, spôsobuje dýchacie problémy a ohrozuje životné prostredie vrátane miestnej flóry a fauny.

Účastníci budú musieť použiť prístup GreenComp k rámcovaniu problému na analýzu a preformulovanie problému znečistenia ovzdušia v Greentopii. Musia zvážiť rôzne faktory, ako sú zdroje znečistenia, vplyvy na zdravie a životné prostredie, správanie spoločnosti a aspekty politiky a riadenia, a určiť potenciálne riešenia na zmiernenie problému znečistenia ovzdušia.

TRACK MAP CLEAN

7.

GRAMOTNOST PRE BUDÚCNOŠŤ

7. GRAMOTNOSŤ PRE BUDÚCNOSŤ

Kompetencia gramotnosti pre budúcnosť umožňuje žiakom premýšľať o tom, ako bude vyzerat' udržateľná budúcnosť, a to tak, že im poskytne vedomosti, zručnosti a dispozície, aby pochopili, že naša budúcnosť má mnoho rôznych alternatív založených na našom správaní. Vo výskume sa spoločne rozlišujú tri prístupy, ktoré sa používajú na pochopenie potenciálnej budúcnosti:

- *očakávaná budúcnosť - je to, ako očakávame, že bude vyzerat' budúcnosť na základe nášho súčasného správania a toho, čo sa v súčasnosti deje.*
- *alternatívna budúcnosť - je možná realita, ktorá by nastala, keby sme teraz zmenili svoje správanie.*
- *preferovaná budúcnosť - je to, ako si predstavujeme, ako bude vyzerat' budúcnosť pre nás, naše životné prostredie a komunity, a uvedomujeme si potrebné kroky a činnosti potrebné pre získanie tejto budúcnosti.*

Kompetencia gramotnosti budúcnosti podporuje žiakov v tom, aby využívali svoju tvorivosť, predstavivosť, intuíciu a prístup k nápadom na zmenu budúcnosti, ktorú chcú dosiahnuť.

Teoretický úvod

Budúcnosť našej planéty závisí od nás a nášho správania. Pandémia, sociálne vylúčenie, duševné choroby, hospodárska kríza, útlak žien, rasizmus a ďalšie faktory, ktoré ohýbajú štandardné predstavy o budúcnosti, ktorú ľudia plánujú, v ktorej sa cítia bezpečne formujú našu budúcnosť. Mnohí ľudia stále popierajú naliehavosť klimatickej krízy. Bolo vytvorených mnoho scenárov, ktoré ukazujú, ako bude naša planéta vyzerat' v budúcnosti, ak nebudeme konať hneď teraz smerom k zmene. Podľa vedcov teplota vzduchu stúpa od čias priemyselnej revolúcie. Najväčšou príčinou otepľovania našej planéty je ľudská činnosť - najmä emisie skleníkových plynov. Podľa vedcov sa teplota od roku 1880 zvýšila minimálne o 1,1 °C. Mnohí ľudia nechápu, prečo sa toľko hovorí o zvyšovaní teploty. Predpokladajú, že zvýšenie teploty o jeden alebo dva stupne nemá žiadny vplyv na ich zdravie, hospodárstvo alebo voľný čas. Veľmi sa však mýlia. Zvyšujúca sa teplota ovplyvňuje naše zdravie, životné prostredie, spôsob nášho života a v budúcnosti budú dôsledky klimatickej krízy naozaj neúnosné.

Posledných niekoľko rokov prinieslo nezvratné dôkazy o tom, že súčasná úroveň otepľovania je životu nebezpečná. Ohromujúce záplavy, nezastaviteľné požiare po celom svete, dážď namiesto snehu na topiacom sa Grónsku, dlhé suchá a silné dažde, ktoré poškodzujú úrodu, to všetko sú príznaky globálnej klimatickej krízy. Žiadne globálne otepľovanie by sa nemalo považovať za bezpečné, ľudia už dnes trpia, v dôsledku klimatických zmien.

Budúca gramotnosť je schopnosť, ktorú môže získať ktokoľvek, pretože je v dosahu každého. Existujú dve opodstatnené skutočnosti, ktoré dokazujú, že všetci ľudia sa môžu, a mali by sa zdokonaľovať v konceptoch budúcej gramotnosti. Prvou je, že budúcnosť ešte neexistuje, môžeme si ju len predstavovať pomocou našej fantázie. A druhou je, že ľudia majú to šťastie, že majú schopnosť predstavovať si. To nás privádza k výsledku, že ak ľudia dokážu používať svoju predstavivosť a predstavovať si možné budúcnosti rôznymi spôsobmi, sú schopní stať sa gramotnými v oblasti budúcnosti.

Koncept gramotnosti pre budúcnosť je dostupná zručnosť, ktorá nám umožňuje vytvoriť verziu budúcnosti na planéte Zem. Keďže všetci sme nezávislí myslitelia a naša kreativita je ovplyvnená rôznymi aspektmi, niet pochýb o tom, že každý z nás si môže predstaviť budúcnosť inak. Cieľom tejto koncepcie je povzbudiť žiakov, aby si vytvorili vlastnú víziu udržateľnej a ekologickejšej budúcnosti. To by sa dalo dosiahnuť tým, že im poskytneme vedomosti o tom, aké sú premenné, zmeny alebo iniciatívy, ktoré môžu ovplyvniť to, ako bude budúcnosť vyzeráť.

Prečo je dôležitá gramotnosť v oblasti budúcnosti?

Mnohí ľudia si nevedia predstaviť budúcnosť, ktorá nie je len pokračovaním súčasného stavu. Pandémia COVID-19 zmenila našu budúcnosť v okamihu, bez predchádzajúceho plánovania bez upozornenia sa všetko zmenilo. Pandémia nás tiež naučila, že sa musíme nielen prispôbiť novým podmienkam a novej potenciálnej budúcnosti, ale musíme prispôbiť aj svoje postupy, zmeniť svoje správanie a návyky. To isté platí aj v podmienkach klimatickej krízy.

Budúca gramotnosť si vyžaduje a vyzýva k transformácii ľudského riadenia tým, že umožní každému efektívnejšie a účinnejšie využívať budúcnosť.

Táto kompetencia nám dáva možnosť uvedomiť si zdroj našich nádejí a obáv a zlepšiť našu schopnosť vidieť možné budúcnosti, aby sme mohli oceniť rozmanitosť sveta okolo nás aj rozhodnutia, ktoré dnes robíme.

Praktická časť

Tematický workshop môžu zorganizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a ďalší, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Vízia zelenej budúcnosti

Trvanie: 2 hodiny

Počet účastníkov: 9-21

Cieľ vzdelávacej aktivity:

- Stimulovať pozitívne myslenie, kreativitu a podporiť schopnosť identifikovať alternatívne budúcnosti.

Opis zasadnutia:

Úvod (krátka aktivita):

Každý účastník dostane papier a nakreslí svoje najobľúbenejšie miesto na Zemi. (les, lúka, pobrežie, pláž, hory....)

Po dokončení pridajú niečo, čo podľa nich tomuto miestu chýba, niečo, čo ho urobí ešte krajším a prítiažlivejším.

Ako by svet vyzeral, keby sme všetci prešli na udržateľnejší životný štýl a nevznikla by klimatická kríza? Každý ukáže svoje obrázky.

Potom účastníci upravujú obrázok. Pridajú všetky škodlivé veci, ktoré by mohli v budúcnosti toto miesto zničiť - ukážu, ako bude toto miesto vyzerať, ak nezmeníme svoje správanie voči prírode. Každý účastník napíše na druhú stranu kresby, aké dôsledky bude mať poškodenie jeho obľúbeného miesta. Potom budeme diskutovať o faktoroch, ktoré ovplyvňujú našu budúcnosť v súčasnosti, a hlbšie sa porozprávame o tom, ako rozhodnutia, ktoré robíme dnes, ovplyvnia budúcnosť, v ktorej budeme žiť.

Skupinová aktivita:

Účastníci budú rozdelení do 3 skupín a na veľkom papieri si pripravujú 3 rôzne scenáre budúcnosti.

TRACK MAP CLEAN

Prvá skupina pracuje na tom, ako bude vyzerat' budúcnosť na základe toho, čo sa deje v dnešnom svete. (Môžu sa zamerať na rôzne oblasti života, napísať, čo ovplyvňuje svet a ako bude vyzerat'...)

Druhá skupina pracuje na alternatívnom scenári - sľubnej budúcnosti a na tom, aké zmeny by boli potrebné dnes, aby sme sa k tejto budúcnosti dopracovali.

Tretia skupina pripravuje svoju víziu budúcnosti na základe vlastných preferencií.

Následne každá skupina predstaví svoju víziu budúcnosti. Po prezentácii každej skupiny môžu ostatné skupiny pridať svoje návrhy, názory...

Overovanie a hodnotenie:

Každá skupina predstaví svoju koncepciu budúcnosti a ostatné skupiny môžu pridať svoj názor a nápady. Spoločne zhodnotia, či skupiny pochopili význam tejto aktivity, a bude nasledovať diskusia o všetkých troch verziách budúcnosti.

Materiály:

- Flip chart papier
- Papier
- Perá
- Značky
- Ceruzky

Odporúčania pre facilitátorov:

Facilitátor by mal vytvoriť bezpečné prostredie a najprv sa s účastníkom porozprávať a nechať ich premýšľať o tom, čo všetko môže mať vplyv na budúcnosť planéty Zem. Facilitátor sa musí uistiť, že účastníci budú premýšľať o realistických scenároch vzhľadom na realitu, ktorá sa deje teraz.

Výsledok činnosti:

Účastníci si osvoja koncept gramotnosti pre budúcnosť a zistia, aké dôležité je využívať svoju predstavivosť a predvídať budúcnosť. Ak dokážu pracovať so svojou predstavivosťou a predvídať, aký vplyv môže mať určité správanie na našu budúcnosť, potom lepšie pochopia, prečo je toto správanie škodlivé a malo by sa zastaviť. Účastník bude schopný predvídať vplyv svojho konania alebo konania spoločenstva na budúcnosť našej planéty.

Odporúčaná literatúra:

<https://en.unesco.org/futuresliteracy/about>

Použité zdroje:

TRACK MAP CLEAN

8.

PRISPÔSOBIVOSŤ

8. PRISPSÔBIVOSŤ

Táto kapitola sa zameriava na význam prispôsobivosti v kontexte ochrany životného prostredia. Skúma spôsoby, akými môžu jednotlivci a komunity upraviť svoje správanie, postoje a životný štýl, aby lepšie chránili životné prostredie a podporovali udržateľné životné postupy.

Teoretický úvod

Ochrana životného prostredia je kľúčovým globálnym problémom, pretože čelíme výzvam, ako sú zmena klímy, strata biodiverzity, znečistenie a vyčerpanie zdrojov. Schopnosť prispôbiť sa meniacim sa environmentálnym podmienkam je kľúčová pri účinnom riešení týchto výziev. Prispôsobivosť ako pojem sa vzťahuje na schopnosť prispôbiť, zmeniť alebo modifikovať svoje správanie, postupy a stratégie v reakcii na meniace sa okolnosti. V kontexte ochrany životného prostredia je prispôsobivosť kľúčovým faktorom, ktorý umožňuje jednotlivcom, komunitám, organizáciám a spoločnostiam reagovať na meniace sa environmentálne podmienky a vyvíjať udržateľné riešenia.

Prispôsobivosť je viacrozmerný koncept, ktorý zahŕňa rôzne úrovne vrátane individuálnej, organizačnej a spoločenskej. Na individuálnej úrovni prispôsobivosť zahŕňa schopnosť získavať nové vedomosti, zručnosti a postoje a meniť správanie v reakcii na výzvy prostredia. Na organizačnej úrovni prispôsobivosť zahŕňa schopnosť organizácií reagovať a prispôbovať svoje stratégie, politiky a postupy v reakcii na meniace sa podmienky prostredia. Na úrovni spoločnosti zahŕňa prispôsobivosť schopnosť komúnít, vlád a inštitúcií vypracovať a implementovať politiky, predpisy a mechanizmy riadenia, ktoré podporujú udržateľné, environmentálne postupy.

Koncepcia prispôsobivosti je úzko prepojená s ďalšími environmentálnymi koncepciami, ako sú odolnosť, udržateľnosť a inovácie. Odolnosť sa vzťahuje na schopnosť systémov odolávať šokom, zotavovať sa z porúch a prispôbovať sa meniacim sa podmienkam. Udržateľnosť zahŕňa dlhodobú životaschopnosť environmentálnych postupov, ktoré

vyvažujú sociálne, hospodárske a environmentálne potreby. Inovácie sa týkajú vývoja nových myšlienok, technológií a prístupov, ktoré umožňujú účinnejšie a udržateľnejšie environmentálne riešenia. Prispôsobivosť, odolnosť, udržateľnosť a inovácie sú vzájomne prepojené koncepcie, ktoré sú kľúčové pri riešení environmentálnych výziev a dosahovaní dlhodobej ochrany životného prostredia.

Koncepcia prispôsobivosti je veľmi dôležitá pre ochranu životného prostredia, pretože umožňuje jednotlivcom, komunitám, organizáciám a spoločnostiam účinne reagovať na meniace sa environmentálne podmienky. Rastúca zložitosť a neistota environmentálnych výziev si vyžaduje adaptívne prístupy, ktoré sa dokážu prispôbiť meniacim sa podmienkam a vyvíjajúcim sa poznatkom. Prispôsobivosť umožňuje vytvárať flexibilné stratégie, politiky a postupy, ktoré možno upravovať alebo zdokonaľovať podľa toho, ako sú k dispozícii nové informácie alebo ako sa menia podmienky. Podporuje tiež inovácie a tvorivosť pri hľadaní udržateľných riešení environmentálnych problémov.

Význam prispôsobivosti v ochrane životného prostredia ilustrujú početné príklady a prípadové štúdie. Napríklad v súvislosti so zmenou klímy sú rozhodujúce adaptačné stratégie, ako je zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, rozvoj poľnohospodárskych postupov odolných voči zmene klímy a plánovanie v súvislosti so zvyšovaním hladiny morí. V súvislosti so stratou biodiverzity môžu adaptívne prístupy zahŕňať obnovu biotopov, riadenie založené na ekosystémoch a stratégie ochrany, ktoré zohľadňujú meniace sa ekologické podmienky. Pri riešení znečistenia môže prispôsobivosť zahŕňať stratégie, ako je znižovanie množstva odpadu, technológie na kontrolu znečistenia a udržateľné postupy riadenia zdrojov. Tieto príklady ukazujú, ako adaptabilita zohráva rozhodujúcu úlohu pri riešení konkrétnych environmentálnych výziev a vývoji udržateľných riešení.

Praktická časť

Tematický workshop môžu zorganizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a iní, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Adaptabilita
Trvanie: 2 hodiny
Počet účastníkov: 15-20
Cieľ vzdelávacej aktivity: <ul style="list-style-type: none">- Zapojiť účastníkov do zážitkového učenia a diskusií, ktoré podporujú prispôsobivosť v kontexte ochrany životného prostredia.
Opis aktivity: <p>Ladoborec:</p> <p>Začnite stretnutie aktivitou na prelomenie ľadov, ktorá povzbudí účastníkov, aby sa zamysleli nad vlastnou prispôsobivosťou v rôznych situáciách vrátane environmentálnych výziev. Požiadajte napríklad účastníkov, aby sa podelili o osobnú skúsenosť so situáciou, v ktorej museli prispôsobiť svoje správanie alebo postoje s cieľom chrániť životné prostredie. <i>(úplné vysvetlenie nájdete v prílohe I)</i></p> <p>Prezentácia:</p> <p>Poskytnite stručnú prezentáciu koncepcie prispôsobivosti a jej významu pre ochranu životného prostredia. Na príkladoch a prípadových štúdiách ilustrujte význam adaptability pri riešení environmentálnych problémov, ako sú zmena klímy, strata biodiverzity a znečistenie. <i>(úplné vysvetlenie nájdete v prílohe II)</i></p> <p>Skupinová aktivita:</p> <p>Rozdeľte účastníkov do malých skupín a každej skupine pridajte konkrétnu environmentálnu výzvu, na ktorú sa má zamerať, napríklad na znižovanie množstva odpadu, úsporu energie alebo udržateľnú dopravu. Požiadajte skupiny o brainstorming a</p>

diskusiu o možných riešeniach, ktoré si vyžadujú prispôsobivosť z hľadiska správania, postojov a zmien životného štýlu. (úplné vysvetlenie nájdete v prílohe III)

Reflexia a diskusia:

Vráťte sa k skupinám, aby sa spoločne zamysleli a diskutovali. Požiadajte každú skupinu, aby sa podelila o svoje návrhy riešení, a podporte diskusiu o výzvach a možnostiach implementácie týchto riešení v reálnych situáciách. Vyzvite účastníkov, aby sa podelili o svoje postrehy a pohľady na koncept prispôsobivosti a jeho uplatnenie pri ochrane životného prostredia. (úplné vysvetlenie nájdete v prílohe IV)

Overovanie a hodnotenie:

Počas stretnutia sledujte zapojenie účastníkov do aktivít a ich účasť v diskusiách.

Pomocou neformálnych hodnotení, ako sú skupinové prezentácie a úvahy, zisťujte ich pochopenie konceptu prispôsobivosti a jeho významu pre ochranu životného prostredia.

Po skončení stretnutia získajte od účastníkov spätnú väzbu prostredníctvom prieskumov alebo diskusií, aby ste zhodnotili účinnosť aktivity pri dosahovaní jej vzdelávacích cieľov.

Materiály:

- Prezentácie
- Flipchart alebo tabuľa
- Značky
- Samolepiace poznámky
- Materiály s relevantnými informáciami o environmentálnych výzvach a príkladmi adaptability v praxi

Odporúčania pre facilitátorov:

- Vytvorte bezpečné a inkluzívne prostredie, ktoré podporuje otvorené a rešpektujúce diskusie medzi účastníkmi.
- Používajte rôzne interaktívne a participatívne metódy na zapojenie účastníkov a podporu aktívneho učenia.
- Prispôbte stretnutie konkrétnym potrebám a záujmom účastníkov a poskytnite im relevantné príklady a prípadové štúdie, ktoré sa vzťahujú na ich kontext.

- Podporte kritické myslenie a reflexiu a uľahčujte diskusie, ktoré podporujú rôzne perspektívy a myšlienky.
- Poskytnite účastníkom príležitosť prepojiť koncepty prispôsobivosti a ochrany životného prostredia s ich vlastným životom a skúsenosťami.

Výsledok činnosti:

Očakávaným výsledkom tejto aktivity je, že účastníci získajú hlbšie pochopenie konceptu adaptability a jeho významu pre ochranu životného prostredia. Budú schopní identifikovať a navrhnúť riešenia, ktoré si vyžadujú prispôsobivosť v ich správaní, postojoch a životnom štýle s cieľom podporiť udržateľné životné postupy. Účastníci si tiež rozvinú schopnosti kritického myslenia a reflexie a budú viac motivovaní a posilnení pri prijímaní opatrení, ktoré prispievajú k ochrane životného prostredia v ich komunitách.

Odporúčaná literatúra:

Adaptívne riadenie sociálno-ekologických systémov: Garmestani & Craig R. Allen: Cesta vpred, Ahjond S.

Použité zdroje:

"Odolné myslenie: Brian Walker a David Salt: "Udržanie ekosystémov a ľudí v meniacom sa svete

"Adaptívne riadenie: A Practitioner's Guide" od Craiga Allena a Ahjonda Garmestaniho

"Adaptácia a odolnosť: Colby, Katharine L. Jacobs a Lawrence J. MacDonnell", ktorú editovali Bonnie G. Colby, Katharine L. Jacobs a Lawrence J. MacDonnell.

"The Adaptive Challenge of Climate Change Governance" (Adaptačná výzva riadenia zmeny klímy), editori Richard B. Howarth, Annu Ratta a Aled Jones

"Prispôsobenie inštitúcií: Young: "Governance, Complexity and Social-Ecological Resilience", editor: Oran R. Young

"Adaptívne environmentálne riadenie: A Practitioner's Guide" od Carla Folkeho a kol.

"Adaptívne hospodárstvo: Rolnick a David F. Wilcox.

Príloha I - Ľadoborec

Premýšľajte: Požiadajte účastníkov, aby sa na niekoľko minút individuálne zamysleli nad osobnou skúsenosťou, keď museli prispôbiť svoje správanie alebo postoje, aby chránili životné

prostredie. Môže to byť situácia, v ktorej urobili zmeny s cieľom znížiť množstvo odpadu, šetriť energiou, podporovať biodiverzitu alebo akékoľvek iné environmentálne opatrenie, ktoré podnikli alebo ktorého boli svedkami.

Pár: Po individuálnej reflexii vytvorte dvojice účastníkov s partnerom. Vyzvite ich, aby sa navzájom podelili o svoje skúsenosti a prediskutovali konkrétny environmentálny problém, ktorému čelili, opatrenia, ktoré prijali, a výsledky, ktoré pozorovali. Na túto diskusiu im dajte približne 5-7 minút.

Zdieľať: Prived'te dvojice späť k sebe a vyzvite niektoré dvojice, aby sa podelili o svoje skúsenosti s väčšou skupinou. Uľahčite krátku diskusiu kladením otázok, ako napr: "Aké boli niektoré spoločné témy alebo výzvy v zdieľaných skúsenostiach?" "Aké stratégie alebo spôsoby správania účastníci použili na prispôsobenie sa environmentálnym výzvam?" "Ako výsledky ich činnosti prispeli k ochrane životného prostredia?"

Príloha II - Prezentácia

I. Úvod

Adaptabilitu definujeme ako schopnosť prispôbiť sa alebo zmeniť v reakcii na meniace sa okolnosti alebo výzvy.

Vysvetlite, že prispôsobivosť je v kontexte ochrany životného prostredia kľúčovou zručnosťou, pretože umožňuje jednotlivcom, komunitám a spoločnostiam účinne reagovať na naliehavé environmentálne problémy a riešiť ich.

Poskytnite prehľad tém, ktoré budú predmetom prezentácie, vrátane príkladov a prípadových štúdií.

II. Význam adaptability v ochrane životného prostredia

Diskutujte o tom, že environmentálne problémy, ako je zmena klímy, strata biodiverzity a znečistenie, sú komplexné a neustále sa vyvíjajúce, čo si vyžaduje prispôsobivé reakcie.

zdôraznite, že environmentálne problémy sú často vzájomne prepojené a môžu mať rozsiahly vplyv na ekosystémy, ľudské zdravie a sociálny blahobyť.

Vysvetlite, že tradičné prístupy k ochrane životného prostredia nemusia byť vždy účinné vzhľadom na meniace sa environmentálne podmienky a spoločenskú dynamiku, takže adaptabilita je rozhodujúcim faktorom úspechu.

III. Príklady prispôsobivosti v ochrane životného prostredia

Uved'te konkrétne príklady a prípadové štúdie, ktoré ukazujú, ako bola prispôsobivosť kľúčová pri riešení environmentálnych výziev.

V súvislosti so zmenou klímy zdôraznite príklady komunít a krajín, ktoré zaviedli adaptačné opatrenia, ako je prechod na obnoviteľné zdroje energie, rozvoj infraštruktúry odolnej voči zmene klímy a zavádzanie adaptívnych poľnohospodárskych postupov.

V súvislosti so stratou biodiverzity prediskutujte príklady ochranárskeho úsilia, ktoré zahŕňalo adaptívne stratégie, ako je obnova biotopov, programy reintrodukcie druhov a iniciatívy na ochranu prírody založené na komunitách.

V prípade znečistenia uved'te príklady adaptívnych opatrení na kontrolu znečistenia, ako sú technologické inovácie, zmeny politiky a zmeny správania na individuálnej a spoločenskej úrovni.

IV. Prínosy prispôsobivosti v ochrane životného prostredia

Diskutujte o výhodách adaptability v ochrane životného prostredia vrátane zvýšenej odolnosti, lepšej udržateľnosti a zvýšenej schopnosti reagovať na nové výzvy.

Vysvetlite, že adaptívne prístupy umožňujú flexibilitu a inovácie pri hľadaní riešení, ktoré sú prispôbivé miestnym podmienkam, kultúram a ekosystémom.

Zdôraznite, že prispôsobivosť podporuje dlhodobé plánovanie a predvídavosť, čo pomáha zmierňovať potenciálne environmentálne riziká a minimalizovať negatívne vplyvy.

V. Záver

Zhrňte kľúčové body prezentácie a zdôraznite význam prispôsobivosti pri riešení environmentálnych problémov.

Povzbud'te účastníkov, aby si osvojili prispôsobivé myslenie a prístupy vo svojom vlastnom úsilí o ochranu životného prostredia.

Poskytnite odporúčania na ďalšie čítanie alebo zdroje o prispôsobivosti a ochrane životného prostredia.

Príloha III - Scenáre skupinových aktivít

Zníženie množstva odpadu:

Scenár, v ktorom komunita bojuje s vysokou úrovňou tvorby odpadu vrátane znečistenia plastmi, elektronického odpadu a potravinového odpadu. Komunita sa spolieha na tradičné metódy likvidácie odpadu, ako je skládkovanie alebo spaľovanie, ale tieto metódy sú čoraz viac neudržateľné a neúčinné.

Príklady adaptívnych riešení by mohli zahŕňať realizáciu komplexných programov recyklácie, podporu kampaní na zníženie množstva odpadu s cieľom zvýšiť informovanosť a podporiť zmeny správania a preskúmanie iniciatív obehového hospodárstva, ktoré uprednostňujú predchádzanie vzniku odpadu, znižovanie jeho množstva a recykláciu.

Úspora energie:

Scenár, v ktorom je región pri výrobe energie značne závislý od fosílnych palív, čo vedie k vysokým emisiám skleníkových plynov a prispieva k zmene klímy. Región čelí výzvam, ako sú rastúce náklady na energiu, obmedzený prístup k obnoviteľným zdrojom energie a rastúci dopyt po energii.

Príklady adaptívnych riešení môžu zahŕňať zavádzanie energeticky účinných technológií a postupov, podporu obnoviteľných zdrojov energie, ako je solárna alebo veterná energia, vykonávanie politík a predpisov v oblasti úspory energie a podporu zmien správania, ako sú návyky jednotlivcov, podnikov a priemyselných odvetví v oblasti úspory energie.

Udržateľná doprava:

Scenár, v ktorom mesto rieši problémy, ako sú dopravné zápchy, znečistenie ovzdušia emisiami z vozidiel a závislosť od dopravy poháňanej fosílnymi palivami. Mesto čelí výzvam, ako je nedostatočná infraštruktúra verejnej dopravy, obmedzené možnosti aktívnej dopravy a nedostatok stimulov pre udržateľnú dopravu.

Príklady adaptívnych riešení by mohli zahŕňať zlepšenie systémov verejnej dopravy, podporu možností aktívnej dopravy, ako je chôdza a bicyklovanie, stimulovanie používania elektrických alebo hybridných vozidiel a vykonávanie stratégií mestského plánovania, ktoré uprednostňujú udržateľné možnosti dopravy.

Ochrana biodiverzity:

Scenár, v ktorom región zažíva stratu biodiverzity v dôsledku ničenia biotopov, znečistenia, invázných druhov a vplyvov zmeny klímy. Región čelí výzvam, ako je úbytok populácií pôvodných druhov, strata ekosystémových služieb a narušenie ekologickej rovnováhy.

Príklady adaptívnych riešení by mohli zahŕňať realizáciu programov obnovy a ochrany biotopov, podporu udržateľných postupov hospodárenia s pôdou a zdrojmi, zapojenie miestnych komún do úsilia o ochranu prírody a presadzovanie politík a predpisov na ochranu biodiverzity a ekosystémov.

Kontrola znečistenia:

Scenár, v ktorom komunita alebo priemyselné odvetvie zápasí s problémami znečistenia, ako je znečistenie ovzdušia, vody alebo pôdy. Znečistenie má nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie, voľne žijúce živočíchy a ekosystémy a predstavuje výzvy, ako je dodržiavanie právnych predpisov, sanačné úsilie a zapojenie zainteresovaných strán.

Príklady adaptívnych riešení by mohli zahŕňať zavádzanie technológií a postupov na kontrolu znečistenia, podporu opatrení na prevenciu znečistenia, zapojenie zainteresovaných strán do monitorovania a nahlásovania znečistenia a presadzovanie prísnejších predpisov a mechanizmov presadzovania.

Príloha IV - Úvaha a diskusia

Aké konkrétne environmentálne výzvy si podľa vás vyžadujú prispôsobivosť na efektívne riešenie? Prečo je podľa vás prispôsobivosť dôležitá pri riešení týchto výziev?

Viete uviesť príklady situácií, keď nedostatočná prispôsobivosť bránila úsiliu o ochranu životného prostredia? Aké boli dôsledky tejto nedostatočnej prispôsobivosti?

Zamyslite sa nad prípadovou štúdiou alebo príkladom úspešného úsilia o ochranu životného prostredia, ktoré preukázalo prispôsobivosť. Aké boli kľúčové faktory, ktoré prispeli k ich úspechu? Ako možno tieto faktory zopakovať alebo uplatniť v iných environmentálnych kontextoch?

Akú úlohu podľa vás zohráva prispôsobivosť vo vašom živote alebo vo vašej komunite pri riešení environmentálnych výziev? Akým spôsobom sa môžete osobne alebo kolektívne stať adaptabilnejšími pri riešení týchto výziev?

Diskutujte o potenciálnych prekážkach alebo výzvach pri zavádzaní adaptívnych riešení na ochranu životného prostredia, ako sú ekonomické, sociálne, politické alebo technologické faktory. Ako možno tieto prekážky prekonať?

Uvažujte o úlohe zainteresovaných strán v úsilí o ochranu životného prostredia a o potrebe prispôsobivosti pri zapájaní rôznych pohľadov a záujmov. Ako môžu zainteresované strany s rôznymi prioritami a hodnotami spolupracovať pri hľadaní adaptívnych riešení?

Premýšľajte a diskutujte o potenciálnych stratégiách a opatreniach, ktoré môžu zvýšiť prispôsobivosť pri riešení konkrétnych environmentálnych výziev, ako je znižovanie množstva odpadu, úspora energie, udržateľná doprava, ochrana biodiverzity alebo kontrola znečistenia. Aké praktické kroky možno podniknúť na podporu prispôsobivosti v týchto kontextoch?

Uvažujte o etických aspektoch prispôsobivosti v úsilí o ochranu životného prostredia, ako sú spravodlivosť, rovnosť a dlhodobá udržateľnosť. Ako môžu etické princípy usmerňovať adaptačné rozhodovanie a konanie v environmentálnom kontexte?

TRACK MAP CLEAN

9.

BÁDATEĽSKÉ MYSLENIE

9. BÁDATELSKÉ MYSLENIE

Táto kapitola sa zameriava na význam schopnosti bádateľského myslenia v kontexte ochrany životného prostredia. Skúma spôsoby, akými môžu jednotlivci využívať svoju intuíciu, perspektívy, kreativitu, vytvárať nové nápady, metódy, inovácie a alternatívne budúcnosti.

Teoretický úvod

Podľa GreenCompu je bádateľské myslenie synonymom pre *vzťahový spôsob myslenia prostredníctvom skúmania a prepájania rôznych disciplín, využívania kreativity a experimentovania s novými myšlienkami alebo metódami*. Z toho vyplýva, že základnými prvkami, ktoré tvoria predpolie bádateľského myslenia, sú tvorivosť, transdisciplinarita, experimentovanie, nové perspektívy a vzťahové myslenie. Tieto prvky majú najväčší význam, pokiaľ ide o inovácie budúcnosti, podporu udržateľnosti, obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadu.

Bádateľské myslenie je dôležitým konceptom, pokiaľ ide o riešenie komplexných environmentálnych výziev, ktorým spoločnosť v súčasnosti čelí. Podporovaním jednotlivcov a komúní, aby si osvojili bádateľské myslenie, sa totiž púšťajú do procesu vytvárania transformačných nápadov, podpory kreatívnych riešení a inšpirácie pre činnosti, ktoré môžu pozitívne ovplyvniť našu planétu. Bádateľské myslenie môže napríklad *pomôcť žiakom vytvárať vízie budúcnosti pre obehové hospodárstvo (SDG 12) a spoločnosť (SDG 11)*.

Skúmaním rôznych disciplín, perspektív, ľudia prekračujú tradičné cesty, normy a hľadajú inovatívne, interdisciplinárne alternatívne metódy a spôsoby podpory environmentálnej udržateľnosti a budúcich vízií v spoločnosti. Osvojením si objaviteľského myslenia ľudia prichádzajú s novými perspektívami, postupmi, technológiami, ktoré obohacujú okolitý svet a prírodu. Rozvíja stratégie, ktoré zlepšujú spôsoby fungovania našej spoločnosti, podnecujú pozitívne zmeny a vplyv, umožňujú

spoločnosti experimentovať a objavovať nové perspektívy.

V súčasnosti majú komunity zdroje na to, aby sa vydali na cestu bádateľského myslenia v oblasti ochrany, podpory a inovácií životného prostredia. Výsledkom je, že jednotlivci môžu slobodne spochybňovať status quo, posúvať hranice, usilovať sa o inovácie, alternatívy a vytvárať ekologickejší, udržateľnejší a zdravší svet pre súčasné a budúce generácie. Viac ako kedykoľvek predtým je najvyšší čas, aby moderná spoločnosť venovala svoje zdroje na podporu environmentálneho povedomia prostredníctvom skúmania, tvorivosti, inovácií a činnosti.

Praktická časť

Tematický workshop môžu zorganizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a iní, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Nič sa nestratí, všetko sa znovu použije

Trvanie: 3 hodiny

Počet účastníkov: 15-20

Cieľ vzdelávacej aktivity:

Cieľom tejto aktivity je oboznámiť účastníkov s konceptom bádateľského myslenia, aktívne ich zapojiť do procesu a vyzvať ich, aby ho prepojili s konceptom obehového hospodárstva.

Opis aktivity:

Prezentácia:

Facilitátor privíta účastníkov a stručne ich oboznámi s cieľom aktivity. Facilitátor predstaví koncept bádateľského myslenia (predstavený v úvodnej, teoretickej časti) a jeho význam pre obehové hospodárstvo. Podľa Greenlyho sa pojem obehové hospodárstvo objavil v 70. rokoch 20. storočia a vzťahuje sa na udržateľnú výrobu a spotrebu tovarov, ako aj služieb. *Vychádza z prírodného modelu - kde sa nič nestráca, všetko sa znovu používa - a ide o maximalizáciu využitia všetkých zdrojov použitých pri výrobe výrobku, aby sa zabránilo masívnej produkcii elektrickej energie, odpadu a plytvania.*

Účastníkom sa poskytne stručný úvod do kľúčových pojmov obehového hospodárstva. Štyri hlavné koncepty obehového hospodárstva sú udržateľná výroba, rozumná spotreba, efektívne nakladanie s odpadom, pričom všetky bojujú za blaho jednotlivcov.

Facilitátor by mal zdôrazniť, aké dôležité je, aby účastníci pri hľadaní kruhových riešení uplatňovali svoju kreativitu, intuíciu, zážitkové učenie a spoluprácu.

Skupinová aktivita:

Prvá časť aktivity je založená na diskusii. Po prezentácii sú účastníci vyzvaní, aby diskutovali o výzvach, prínosoch a príležitostiach obehového hospodárstva a o tom, ako

možno prostredníctvom bádateľského myslenia rozvíjať budúce perspektívy obehového hospodárstva.

Druhá časť je praktická. Rozdeľte účastníkov do malých skupín po 3-5 členoch. Každéj skupine poskytnite fixky a lepiace papieriky. Vyzvite každú skupinu, aby uskutočnila brainstorming o skutočných problémoch súvisiacich s nakladaním s odpadom, nezdravými spotrebiteľskými praktikami atď. Požiadajte účastníkov, aby pomocou post-itov napísali na každý post-it jednu výzvu a potom, aby prišli dopredu a nalepili ich na flipchart alebo na určenú stenu. Po tom, čo je každá skupina pripravená, iniciujte krátku diskusiu a potom prejdite k tretej časti aktivity.

Tretia časť aktivity sa zameriava na hľadanie riešení zistených problémov. Dajte každej skupine pokyn, aby si vybrala jednu výzvu a zapojila sa do bádateľského myslenia s cieľom vytvoriť inovatívne riešenia, ktoré by riešili vybranú výzvu. Po tom, ako budú skupiny pripravené, vyzvite ich, aby predstavili svoju výzvu a odprezentovali riešenie. Podporujte dialóg, diskusie, spätnú väzbu a prostredie spolupráce pri učení.

Reflexia a diskusia:

Ukončite skupinovú prácu a pozvite všetkých účastníkov späť na diskusiu a reflexiu. Vyzvite účastníkov, aby sa podelili o svoje postrehy a názory na koncept bádateľského myslenia a jeho uplatnenie pri ochrane životného prostredia, obehovom hospodárstve a budúcich udržateľných perspektívach.

Overovanie a hodnotenie:

Počas aktivity pozorujte, ako účastníci spolupracujú a zapájajú sa. Počas reflexie ich povzbudzujte, aby sa podelili o svoje postrehy, spätnú väzbu a úvahy s cieľom pochopiť ich pochopenie aktivity a jej pojmov. Po skončení aktivity zozbierajte od účastníkov spätnú väzbu prostredníctvom otvorenej diskusie, ktorá vám pomôže vyhodnotiť, nakoľko bola aktivita efektívna.

Materiál:

- Prezentácia
- Flipchart
- Zvýrazňovače

- Samolepiace nálepky/ post-it

Odporúčania pre facilitátorov:

- Vytvorte pre účastníkov bezpečné a inkluzívne prostredie, ktoré podporuje otvorenú a rešpektujúcu diskusiu.
- Používajte rôzne metódy na zapojenie účastníkov a podporu aktívneho učenia.
- Prispôbte stretnutie konkrétnym potrebám a záujmom účastníkov.
- Podporujte bádateľské, kritické a tvorivé myslenie a vzdelávanie založené na spolupráci.

Výsledok činnosti:

Naučte sa, že bádateľské myslenie je cyklický proces. Jednotlivci musia identifikovať potrebu a potom viesť brainstorming o možných kolektívnych opatreniach a navrhovať inovatívne riešenia. Výsledkom je, že účastníci získajú poznatky o bádateľskom myslení, obehovom hospodárstve a rozvíjajú inovatívne nápady na riešenie reálnych výziev, pričom si precvičujú inovatívnosť, nové perspektívy a kreativitu. Účastníci si rozvinú svoje kolaboratívne, kreatívne, reflexívne a prieskumné zručnosti.

Odporúčaná literatúra:

<https://www.youtube.com/watch?v=OCuiziwASEM>

https://cfpub.epa.gov/ncer_abstracts/index.cfm/fuseaction/display.rfatext/rfa_id/134

<https://ellenmacarthurfoundation.org/topics/circular-economy-introduction/overview>

Použité zdroje:

https://cfpub.epa.gov/ncer_abstracts/index.cfm/fuseaction/display.rfatext/rfa_id/134

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

<https://www.mdpi.com/2071-1050/15/3/2530>

<https://greenly.earth/en-us/blog/company-guide/circular-economy-definition-and-principles>

TRACK MAP CLEAN

10.

POLITICKÁ AKČNOST

10. POLITICKÁ AKČNOSŤ

Táto kapitola sa zameriava na kompetenciu politickej akčnosti ako schopnosť ovplyvňovať budúcnosť prostredníctvom politiky. V súvislosti s témou ekológie sa do popredia dostáva aj politika. S veľkou mocou prichádza aj zodpovednosť, a preto svojím konaním môže politika zmeniť aj prístup jednotlivca alebo kolektívu k trvalo udržateľnému životu.

Kompetencia politickej akčnosti je schopnosť ovplyvňovať ľudí na politickej úrovni, aby si uvedomili súčasný stav našej planéty a podnikli kroky k zmene. Osoby, ktoré sa učia kompetencii politickej akčnosti sú povzbudzované k tomu, aby sa zúčastňovali na diskusiách, ktoré môžu zmeniť ich budúcnosť, a aby sa stali aktérmi lepšej budúcnosti. Okrem toho sa naučia, že aj malé činy môžu mať veľký celosvetový vplyv. Učiaci sa môžu stať vzorom aj tým, že budú zapájať ostatných do svojich nápadov a aktivít, aby sa každý mohol stať súčasťou politickej akčnosti.

Teoretický úvod

Kompetencia politickej akčnosti si vyžaduje analýzu možných spôsobov dosiahnutia udržateľného plánu. Je potrebné identifikovať vhodné strany, ktoré by mohli mať záujem o dosiahnutie udržateľných cieľov. Táto kompetencia predstavuje znalosť environmentálnych politík a sankcií za ne.

Mnohí Európania žiadajú, aby orgány reagovali na problém klimatickej krízy a globálneho otepľovania. Chcú, aby vláda, ktorá je zodpovedná za tvorbu a implementáciu politík, vytvorila zákony, ktoré by zabezpečili ekologickejšiu a udržateľnejšiu budúcnosť. Občania neveria, že zmenu môže priniesť jednotlivec a všetko sa musí začať od tých, ktorí politiku tvoria. Národný prieskum vo Švédsku zisťuje, že pri angažovaní sa a uplatňovaní politickej činnosti je dôležité, ako ľudia vnímajú svoju schopnosť ovplyvňovať politiku a ako dôverujú autoritám. Je to dôležité, pretože jednou z identifikovaných prekážok angažovanosti je presvedčenie, že jednotlivci nemajú žiadny vplyv. Politická akčnosť uznáva schopnosť každého prispieť k transformačnej zmene.

Príklady politickej akčnosti

Tieto príklady sú dôkazom toho, že hlas jednotlivca môže byť vypočítaný aj na politickej úrovni a môže priniesť zmenu, ovplyvniť masu a prinútiť orgány, aby sa zaujímali o to, čo jednotlivec žiada.

Piatky pre budúcnosť

Greta Thurnbergová každý deň protestovala pred švédskym parlamentom za účinnejšie opatrenia proti emisiám. Za niekoľko mesiacov po jej vystúpení sa ku Grete Thurnbergovej pridalo 1,2 milióna ľudí, ktorí spoločne protestujú za lepšiu budúcnosť.

Vzbura proti vyhynutiu

Ide o medzinárodnú a politicky nestrannú iniciatívu, ktorá využíva nenásilné metódy a občiansku neposlušnosť s cieľom presvedčiť orgány, aby prevzali zodpovednosť a konali proti klimatickej kríze.

Projekt narodeninového stromu

Mladá klimatická aktivistka Leah Namugerwa je známa tým, že viedla kampaň Planttree a začala petíciu proti plastom vo svojej krajine. Organizovala pochody a spustila projekt Narodeninový strom. Tento projekt dáva sadenice tým, ktorí sa rozhodli zasadiť strom na svoje narodeniny.

Praktická časť

Tematický workshop môžu organizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a iní, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Udržateľná politika: Stratégie a dôsledky

Trvanie: 2 hodiny

Počet účastníkov: 25

Cieľ vzdelávacej aktivity:

- Pochopiť, že každý môže byť sprostredkovateľom zmeny. Každý môže prispieť k politickej akčnosti a zapojiť ostatných do realizácie svojich myšlienok a aktivít. Účastník tiež pochopí, že aj malé činy môžu mať ďalekosiahle globálne dôsledky.
- Cieľom je podporiť mladých ľudí, aby požadovali funkčnú politiku pre opatrenia zamerané na udržateľnosť.
- Táto aktivita vedie účastníkov k motivácii a túžbe mobilizovať ostatných ku zmene.

Opis aktivity:

Účastníci sú rozdelení do menších skupín.

V skupine spoločne vyberte 2-3 politicky aktívne osoby alebo osoby, ktoré by mohli vstúpiť do politiky, ktoré skupina osloví v súvislosti s kampaňou za udržateľnosť.

Pre každého z týchto troch ľudí vytvorte v rámci svojej skupiny strategický plán, aké zmeny by tento "politik" presadzoval a čo by jeho politika zahŕňala - aké aktivity by viedli k naplneniu jeho strategického plánu - v závislosti od jeho politického zamerania.

Každá skupina nájde 3 politiky, ktoré riešia environmentálne škody, ktoré poznáme ako (znečistenie, čierne skládky...). Skupina predstaví, aké sú aktuálne sankcie/tresty za tieto škody, a účastníci o tejto téme diskutujú.

Diskusia by sa mala týkať toho, či si myslia, že ide o primeraný trest/sankciu za konkrétny čin. Facilitátor by mal vyzvať účastníka, aby sa vyjadril, či si myslí, že trest je dostatočný

vzhľadom na závažnosť činu. Mali by tiež diskutovať o tom, či trest učí páchatel'a, aby bol v budúcnosti viac ohľaduplný k životnému prostrediu.

Všetci účastníci mohli brainstormovať nápady, ako by sa mali trestať prípadné škody na životnom prostredí a aký je vhodný trest za jednotlivé environmentálne zločiny?

Overovanie a hodnotenie:

Počas aktivity facilitátor pozoruje, ako skupina spolupracuje, ako dobre pochopila úlohu a či všetci aktívne prinášajú nápady a zúčastňujú sa. Aktivita účastníkov sa overí prezentáciou zistení a stratégie, ktorú skupiny vytvorili. Ostatné skupiny zhodnotia ich nápady a stratégiu. Uskutoční sa aj krátka diskusia o trestaní škôd na životnom prostredí.

Materiál:

- Veľký papier
- Pero
- Zvýrazňovače

Odporúčania pre facilitátorov:

Vytvorte pre účastníkov bezpečný priestor, aby mali pocit, že môžu hovoriť otvorene a prinášať svoje nápady.

Prispôbte aktivitu potrebám účastníkov, počúvajte ich a doprajte všetkým dostatok času na pochopenie aktivity a priestor na kladenie otázok.

Vysvetlite aktivitu a uistite účastníkov, že sa môžu opýtať, ak niečomu nerozumejú.

Výsledok aktivity:

Účastníci by mali pochopiť význam politického konania a to, že činnosť jednotlivca alebo kolektívna činnosť môže priniesť zmenu. Budú povzbudení a motivovaní prispieť k zmene a pochopia, že angažovanosť jednotlivca má tiež vplyv.

Odporúčaná literatúra:

Použité zdroje:

<https://rebellion.global/about-us/>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652622018030#sec5>

<https://sustainabilitymag.com/sustainability/faces-of-change-the-top-five-youth-climate-activists-named-greta-emissions-change-pledge>

TRACK MAP CLEAN

11.

KOLEKTÍVNE KONANIE

11. KOLEKTÍVNE KONANIE

Táto kapitola sa zameriava na význam kolektívnych iniciatív a na to, čo môžu priniesť svetu. Predstavujeme kompetenciu kolektívneho konania z hľadiska environmentálnych problémov a niekoľko príkladov kolektívnych iniciatív.

Kolektívna akcieschopnosť znamená spájať ľudí z rôznych prostredí, s rôznymi schopnosťami a vedomosťami, aby spoločne pracovali na spoločnom celi. Ak má jeden kolektív spoločný cieľ a schopnosť spolupracovať, môže to byť dobrý začiatok na hľadanie príležitostí a čelenie výzvam, aby prispel k riešeniu súčasných environmentálnych problémov. Schopnosť kolektívneho konania môže viesť k verejnému blahu a je základným kameňom fungovania modernej spoločnosti.

Teoretický úvod

Aby bola kompetencia kolektívneho konania úspešná, skupiny by mali byť dobre zorganizované, stanoviť si realistický cieľ a vytvoriť prepracovanú štruktúru. Aj keď sú si členovia skupiny rovní, vždy by mal existovať jeden vedúci, ktorý bude koordinovať činnosti a viesť skupinu k dosiahnutiu spoločného cieľa. Z hľadiska ochrany životného prostredia môže kolektívne konanie priniesť viac reakcií, viac nápadov a nakoniec aj viac členov organizácie alebo iniciatívy. Práca skupiny na miestnej úrovni môže ovplyvniť masu, aby žili udržateľnejšie alebo sa zaujímali o problémy životného prostredia. Nakoniec sa táto iniciatíva môže šíriť ďalej a priniesť globálny vplyv.

V rôznych častiach sveta existuje mnoho výziev, ale environmentálne výzvy sú globálne a týkajú sa nás všetkých. Globálne problémy je potrebné riešiť prostredníctvom globálnych spoločných opatrení. Pre dosiahnutie spoločného cieľa nezáleží na tom, či je kolektívom skupina tisícov členov alebo malá skupina angažujúca sa na miestnej úrovni.

Pokiaľ ide o environmentálny problém a klimatickú krízu, mnohí ľudia by povedali, že zmena ich individuálneho správania nič nezmení. Pokiaľ ide o kolektívne konanie, existujú len dve možnosti spolupracovať alebo naopak. Keď sa rozhodnete

nespolupracovať, potom kolektívne úsilie ubáda. Je za tým celkom logické myslenie občanov - nevyvíjajú žiadne úsilie, pretože existuje riziko, že ich individuálne úsilie neprinesie zmenu.

Pokiaľ ide o ochranu životného prostredia, kolektívne konanie prináša v konečnom dôsledku pozitívny výsledok pre všetkých, nielen pre tých, ktorí preberajú zodpovednosť. Naším spoločným cieľom je zelenšia, lepšia budúcnosť, pevné zdravie a funkčné ekosystémy. Je to spoločné dobro pre všetkých, nie je prospešné len pre jedného jednotlivca. Zatiaľ čo jednotlivci, ktorí nie sú ochotní spolupracovať a zapojiť sa do kolektívnej akcie na dosiahnutie spoločného cieľa, by chceli mať z kolektívnej akcie prospech, aj keď sa odmietajú pripojiť k zmene.

Rozhodnúť sa spolupracovať a podniknúť kolektívne kroky s cieľom prispieť k lepšej budúcnosti a zdravšej planéte, aj keď možno budete musieť obetovať trochu svojho pohodlia, sa vždy oplatí a sa podieľať na zmene.

Praktická časť

Tematický workshop môžu zorganizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a iní, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Kolektívna práca pre životné prostredie

Trvanie: 1,5-2 hodiny

Počet účastníkov: 24

Cieľ vzdelávacej aktivity:

- viesť ľudí k spolupráci a kolektívnemu prístupu.
- naučiť princípy tímovej práce a vedieť prezentovať svoje nápady v skupine a spolupracovať ako tím pre dosiahnutie čo najlepšieho výsledku.
- naučiť účastníkov, že kolektívna činnosť môže mať vplyv a môže viesť k lepším nápadom a nakoniec k väčšej zmene prostredníctvom skupinovej činnosti.

Opis aktivity:

Ladoborec: Rozprávanie príbehov

Všetci účastníci sa postavia do kruhu a každý z nich povie po jednom slove. Každý ďalší účastník povie slovo tak aby nadväzovalo na slovo predošlého účastníka. Spoločne tak vytvoríme príbeh. Facilitátor začne rozprávanie prvým slovom. Ak je účastníkov menej ako 15, môžeme urobiť 2 kolá. Na záver facilitátor zdôrazní, ako nám tímová práca pomohla vytvoriť zábavný príbeh.

1. Skupina bude rozdelená do tímov po 4 osobách. Každý tím dostane papier (väčší ako veľký formát A3) a materiály, ako sú ceruzky, farebné fixky, nožnice, lepidlo a staré noviny - kde nájdú materiál na strihanie.
2. Každá skupina dostane tému týkajúcu sa kolektívnej akcie, napríklad: "Ako môžeme zlepšiť vzťah k prírode?", "Ako sa môžeme spoločne postaviť proti klimatickej kríze?", "Ako

TRACK MAP CLEAN

môžeme zvýšiť kolektívne povedomie o environmentálnych problémoch?" "Ako môžeme zvýšiť povedomie o hromadení odpadu?"

3. Každý tím má za úlohu vytvoriť vlastný projekt, ktorý by bol osvetou na danú otázku (napríklad divadelné umenie, maľovanie, báseň ...). Môžu použiť daný materiál a vytvoriť a vizualizovať 4 rôzne spôsoby riešenia problému v rámci *kompetencie kolektívneho konania*.

4. Po uplynutí stanoveného času (50 minút až 1 hodina) každý tím predstaví svoje spracovanie témy ostatným tímom. (7-10 minút pre každý tím)

5. Po prezentácii výsledkov všetci vyhodnotia najlepšie skupiny na základe kritérií, ako sú: kreativita, vizualizácia a schopnosť ilustrovať a zapísať spoločnú akciu (kritériá stanovte pred prezentáciou).

Overovanie a hodnotenie:

Počas činnosti facilitátor sleduje aktivitu účastníkov a zisťuje, či porozumeli zadaniu. Bude tiež sledovať, či sa všetci členovia skupiny aktívne zapájajú, a na záver sa uskutoční hodnotenie aktivít a nápadov, ktoré každá skupina vytvorila.

Účastníci budú požiadaní, aby zhodnotili tímovú prácu vo svojej skupine a podelili sa o to, či si myslia, že by vytvorili rovnaký výkon, keby pracovali sami. Budú požiadaní, aby sa podelili o to, či považujú prácu v skupine za výhodu alebo nie.

Materiály:

- Flip chart
- Papier
- Lepidlo,
- Nožnice
- Zvýrazňovače
- Farebné fixky alebo ceruzky
- Staré noviny

Odporúčania pre facilitátorov:

Odporúčame, aby sa stretli ľudia, ktorí sa navzájom nepoznajú, aby získali nový pohľad a lepšie sa zoznámili so všetkými účastníkmi. Takto by mohlo v skupine vzniknúť viac kreatívnych a inovatívnych nápadov.

Je dôležité uistiť sa, že účastníci porozumeli zadaniu a vedia, ako aktivitu dokončiť.
Facilitátor by mal sledovať, či sú do aktivity zapojení všetci účastníci.

Výsledok aktivity:

Účastníci lepšie pochopia, že kolektívna činnosť môže priniesť výsledky a že nemusia byť sami, aby šíрили environmentálne posolstvá alebo sa zasadzovali za zeleňšiu budúcnosť. Prostredníctvom tejto aktivity budú povzbudení, aby sa postavili za to, čo chcú zmeniť, a uvidia, že ak nájdú ľudí s rovnakým cieľom, môžu ako skupina dosiahnuť zmenu a v konečnom dôsledku ovplyvniť davy.

Odporúčaná literatúra:

- Welrich, P. (2010) *Kolektívna racionalita: P.: Equilibrium in Cooperative Games (Rovnováha v kooperatívnych hrách)* . Oxford: Vydavateľstvo Oxford University Press.

Použité zdroje:

- <https://publications.essex.ac.uk/esj/article/id/10/>

TRACK MAP CLEAN

12.

INDIVIDUÁLNA INICIATÍVA

12. INDIVIDUÁLNA INICIATÍVA

Kapitola sa zameriava na identifikáciu nášho vlastného individuálneho potenciálu ovplyvniť udržateľnú budúcnosť a schopnosť veriť, že aj naše konanie prispeje k prosperite komunity a našej planéty.

Iniciatíva jednotlivca je založená na jeho chápaní dostupných spôsobov konania, na jeho presvedčení o schopnosti uskutočniť zmenu (vnútorné sústredeniny) a na jeho pripravenosti konať. Uvedomenie si dostupných spôsobov konania a pochopenie vlastného potenciálu pri riešení problémov udržateľnosti sú počiatočné kroky potrebné na to, aby sa jednotlivec mohol vydať na proaktívnu cestu. Iniciatíva jednotlivca, však nezávisí len od možností konať alebo od jeho sebauvedomenia a sebaúčinnosti. Zahŕňa aj významný postojový rozmer - ochotu konať.

Teoretický úvod

Naše osobné konanie môže byť poškodiť, alebo zlepšiť stav životného prostredia. Od priemyselnej revolúcie spôsobila ľudská činnosť mnohé súčasné environmentálne problémy. Čelíme mnohým vážnym environmentálnym hrozbám, ktoré majú vplyv na naše zdravie a budúcnosť našej planéty. Situácia ovplyvňuje celé ekosystémy a stala sa neúnosnou. Všetci sme za tento problém rovnako zodpovední, preto sme to my, kto môže situáciu riešiť a dosiahnuť zmenu.

Každý individuálny prínos k zlepšeniu životného prostredia je vzácny a každý z nás sa môže stať hrdinom a správať sa k nášmu životnému prostrediu najlepšie, ako vieme. Nemusíme myslieť globálne a prijímať obrovské opatrenia, ktorých neúspech nás môže odradiť, ale mali by sme prijímať malé nepatrné opatrenia na lokálnej úrovni, aby sme vytvorili väčšiu, dôležitejšiu a skutočnú zmenu. Najlepšou možnou cestou je prevencia. *Kompetencia individuálnej iniciatívy povzbudzuje ľudí, aby prijali preventívne opatrenia namiesto nečinnosti, ktorá môže mať negatívny vplyv na všetky formy života. Činnosť jednotlivca môže ovplyvniť ostatných ľudí a prelomiť stereotypy v mysliach ostatných,*

ako napríklad, že udržateľnosť je nudná alebo drahá alebo že pre lepšiu budúcnosť musíte obetovať svoje pohodlie.

Bez prírody a funkčných ekosystémov neexistuje ľudská existencia. Každý z nás môže denne vykonávať určitú činnosť, ktorá by sa nakoniec premenila na zvyk a stala by sa pravidelnou aktivitou. Hovoríme o recyklácii, kompostovaní, znižovaní používania plastov, ochrane životného prostredia alebo využívaní zelených energií. Musíme si uvedomiť, že každý z nás je zodpovedný za kvalitu prostredia, v ktorom žijeme. Všetci chceme čistú vodu, bezpečné životné prostredie, lepšiu kvalitu ovzdušia, menej odpadu v lese a čistý oceán, ale nie každý je ochotný vymeniť svoje pohodlie za zlepšenie kvality života v súčasnosti a pre ďalšie generácie. Rozhodnutia a skutky jednotlivcov sú kľúčom ku kvalite života, ktorý budeme žiť. Už nie je čas ukazovať prstom na iných, treba začať od seba.

Žiaľ, nemôžeme povedať, že sa životné prostredie každým rokom zlepšuje. Opak je pravdou. Stále však môžeme ako jednotlivci urobiť veľa pre to, aby sme to zmenili. Je potrebné neodkladne konať a riešiť tieto narastajúce environmentálne problémy. Tento krok by sa mal uskutočniť na globálnej alebo národnej úrovni, ale obzvlášť dôležité je uskutočniť zmenu aj na miestnej úrovni. To je dôvod, prečo je úloha individuálnej ochrany životného prostredia kriticky dôležitá. Jednotlivec pozná svoje životné prostredie na miestnej úrovni a môže lepšie pochopiť nedostatky a účinnejšie riešiť environmentálny problém svojho okolia.

Praktická časť

Tematický workshop môžu zorganizovať školitelia, pracovníci s mládežou, facilitátori, športoví odborníci a ďalší, ktorí môžu realizovať praktický návrh aktivít, ale zároveň sa môžu inšpirovať teoretickou časťou tejto kapitoly.

Názov: Môj EKO hrdina

Trvanie: 1,5-2 hodiny

Počet účastníkov: 15-20

Cieľ vzdelávacej aktivity:

- Využívať kreativitu a vedomosti na vytvorenie čo najlepšieho správania sa jednotlivca k životnému prostrediu.
- Pochopiť, že aj náš individuálny prístup môže byť spúšťačom väčšej zmeny.

Opis aktivity:

Všetci účastníci si vytvoria a nakreslia svojho ZERO WASTE hrdinu/hrdinu - základný obrázok. „*Ako si predstavuješ hrdinu, ktorý žije absolútne ekologickým spôsobom života a ako individualista robí všetko pre životné prostredie?*“ Keď ho budú mať hotového, postupne budú požiadaní, aby k svojmu hrdinovi/hrdinke pridali nasledujúce vlastnosti. Na každú úpravu hrdinu/hrdinky by mal mať účastník 7-12 minút na vykonanie grafických zmien a napísanie charakteristiky.

- Ako vyzerá, pomenujte ho.
- Čo rád robí? Vymenujte niekoľko činností.
- Ako trávi čas?
- Čo robí pre udržateľnú budúcnosť?
- Čo ešte môže váš hrdina urobiť pre zeleňšiu budúcnosť?
- Čo robí pre komunitu?
- Vytvorte pre neho/ňu motto nulového odpadu.

Keď si vytvoria hrdinu/hrdinu, ktorý môže byť najlepším možným vzorom pre našu zeleňšiu a lepšiu budúcnosť, potom si všetci spoločne vytvoria svojho spoločného hrdinu.

Účastníci aktivity si napísali mnoho vlastností, činností a aktivít, ktoré ich hrdina/hrdinka môže robiť alebo mať.

Každý účastník stručne predstaví svojho hrdinu/ hrdinku ostatným a ukáže im, čo vytvoril. Potom skupina vytvorí jedného spoločného hrdinu/hrdinku, pričom zoberie všetky najlepšie vlastnosti a činnosti jednotlivých hrdinov a pridá tieto nápady do nového dokonalého hrdinu/hrdinky. Účastníci budú vytvárať spoločného dokonalého bezodpadového hrdinu/čku po jednom kreslení/ písaní charakteristík na flipchart. Vždy príde k flipchartu jeden účastník, ktorý po debate s ostatnými prikreslí/ alebo pripíše novú vlastnosť alebo aktivitu.

Po skončení aktivity bude nasledovať krátka diskusia:

- Konáme my sami ako tento hrdina/hrdinka ?
- Ak nie, prečo nie, čo je dôvodom ?
- Čo nám chýba, aké sú prekážky? Prečo nemôžeme konať rovnako ako náš hrdina/hrdinka?
- Môžeme niečo zmeniť na svojom správaní, zvykoch? Čo môžeme zmeniť?
- Čo nemôžeme zmeniť?

Hovorte o našej vlastnej zodpovednosti a dôležitosti individuálnych činov.

Overovanie a hodnotenie:

Na záver stretnutia sa bude hovoriť o individuálnej zodpovednosti. Záverečné overenie sa uskutoční prostredníctvom prezentácie každého hrdinu/hrdinky. Potom sa uskutoční diskusia. Diskusia pomôže overiť, či účastníci pochopili význam individuálnej iniciatívy a či sa cítia dostatočne motivovaní na to, aby podnikli nejakú akciu.

Materiály:

- Papier
- Pero
- Farebné fixky, farebné ceruzky

Odporúčania pre facilitátorov:

- Podporte predstavivosť účastníkov tým, že im dáte veľa rôznych príkladov vlastností postáv, ktoré môžu použiť.

- Poskytnite účastníkom dostatok času na premyslenie toho, čo je dôležité z hľadiska ochrany životného prostredia.
- Akceptujte všetky druhy pohľadov, keďže účastníci môžu pochádzať z rôznych prostredí.

Výsledok činnosti:

Snažte sa zistiť, prečo účastníci nekonajú ako ich hrdina/hrdinka a aké sú ich skutočné prekážky. Spoločne v diskusii môžu účastníci nájsť riešenie na prekonanie prekážok a zvládnutie environmentálnych návykov.

Toto stretnutie je tiež skvelé na pochopenie toho, ako môže vzor ovplyvniť davu ľudí a ukázať, že udržateľný životný štýl nie je zložitý ani náročný. Vlastnosti a aktivity vytvoreného hrdinu/hrdinky môžu byť skvelým príkladom toho, čo môžu účastníci implementovať do svojho života a pochopiť dôležitosť individuálnej iniciatívy. Zároveň môžeme účastníkov naučiť, že prevencia je vždy lepšia ako neskoršie riešenie problémov.

Odporúčaná literatúra:**Použité zdroje:**

<http://risingkashmir.com/role-of-an-individual-in-protecting-the-environment>

<https://thebalkanforum.org/en/the-importance-of-individual-contribution-towards-environment-protection->

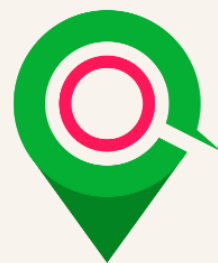

TRACK MAP CLEAN

**Najšetrnejší výrobok k
životnému prostrediu je
ten, ktorý ste si nekúpili
— Joshua Becker—**

Cieľom projektu "Track-Map-Clean" je zvýšiť povedomie o environmentálnych problémoch spôsobených nevhodnou likvidáciou odpadu. Počas trvania tohto projektu sme vytvorili vzdelávacie a digitálne nástroje pre pracovníkov s mládežou, mimovládne organizácie a mladých ľudí, ktoré propagujú postupy šetrné k životnému prostrediu a podporujú inovatívne riešenia s cieľom prekonať environmentálne problémy.

TRACK MAP CLEAN

Ciele projektu:

- o Vytvoriť vzdelávacie nástroje na podporu pracovníkov s mládežou pri ich školeniach zameraných na rozvoj ekologických zručností mladých ľudí;
- o zvýšiť povedomie mladých ľudí o environmentálnych problémoch spôsobených odpadom;
- o Vytvárať digitálne riešenia environmentálnych problémov v oblasti práce s mládežou;
- o podporovať občiansku účasť mládeže na vývoji inovatívnych riešení na prekonanie environmentálnych problémov.

TRACK MAP CLEAN

Erasmus+

<https://track-map-clean.eu/>